

ŠTAJERSKA
GOSPODARSKA
ZBORNICA

GOSPODARSKI IZZIVI

ČASOPIS ŠTAJERSKE GOSPODARSKE ZBORNICE www.stajerskagz.si

ŠTEVILKA 1 • letnik 9 • april 2018

SRIP: strateška razvojno-inovacijska partnerstva

Plačna vrzel med plačami žensk in moških se v Sloveniji povečuje

Celovita psihosocialna podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile (NAPREJ)

Poštnina plačana pri pošti 2102 Maribor

Napovednik dogodkov

APRIL 2018

KOTIZACIJA v EUR brez DDV

Datum	Dogodek	Izvajalec	Člani	Ostali
22. 4. 2018	HANOVER MESSE 2018: OBISK SEJMA IN MEDNARODNO KOOPE- RACIJSKO SREČANJE „TECHNO- LOGY & BUSINESS COOPERATION DAYS 2018“	ŠGZ	119,00	119,00
24. 4. 2018	VARSTVO OSEBNIH PODATKOV – PRAKTIČNI VIDIK SPREMENB IN NOVOSTI	Miha Šercer	30,00	150,00
26.4.2018	SPROŠČANJE IN MEDITACIJA - DELAVNICA	Tomaž Pivec	brezplačno	brezplačno

MAJ – JUNI 2018

7.5.2018	Predstavitve vajeništva v naši regiji	ŠGZ in GZS	brezplačno	brezplačno
10.5.2018	Kako poslovati na Belgijskem in Nizozemskem trgu	Zavod T.I.M.	brezplačno	brezplačno
druga polovica maja	Regijski svet hotelirjev – Inšpektorji (serija eventov)	ŠGZ	brezplačno	30,00*
22.5.2018	Vstop na nemški trg	ŠGZ	brezplačno	brezplačno
24. 5. 2018	Seminar z delavnico: E-poreklo blaga	Mag. Eva Žontar, Gospodarska zbornica Slovenije, Javne listine	80,00	130,00
6.6.2018	Podelitev priznanj najboljšim inovacijam v Podravju	ŠGZ in GZS	/	/
7. 6. 2018	Uvodna strokovna konferenca »Ohranjanje in krepitev duševnega zdravja na delovnem mestu v pove- zavi z obvladovanjem psihosocial- nih dejavnikov tveganja«	ŠGZ	brezplačno	brezplačno
Še ni določen	Dan dobaviteljev: B2B z iskalci dobaviteljev iz Avstrije	ŠGZ in ICS WKO Steiermark	/	/

* Znesek se zaračuna v primeru neudeležbe ob prijavi (t. i. no show fee). V kolikor se udeležite ali odjavite v primernem roku (3 dni), je udeležba brezplačna.

GOSPODARSKI IZZIVI

GOSPODARSKI IZZIVI
www.stajerskagz.si

IZDAJA:
Štajerska gospodarska zbornica,
Ulica talcev 24, 2000 Maribor
T: 02 2208 700
F: 02 2208 711
E: info@stajerskagz.si

Predsednik ŠGZ:
dr. Roman Glaser

Direktorica ŠGZ:
mag. Aleksandra Podgornik

GLAVNA UREDNICA:
mag. Aleksandra Podgornik

UREDNIŠTVO:
Marko Nemšak, Lidija Majcen

ZASNOVA IN REALIZACIJA:
www.dialogco.eu

TISK:
Florjančič tisk d.o.o.

NAKLADA:
1.500

Zdrav človek ima tisoč želja, bolan eno samo

- mag. Aleksandra Podgornik
- direktorica ŠGZ
- aleksandra.podgornik@stajerskagz.si

Zdi se, da je nekako mimo nas šlo sprejetje dokumenta Strategija razvoja Slovenije 2030. Potem, ko smo v začetku leta 2017 dobili Vizijo Slovenije 2050, v kateri je vsega 421 besed, ki opišejo, kako bomo živeli in kako se bomo počutili v precej oddaljenem letu 2050, smo ob koncu preteklega leta dobili še Strategijo razvoja, ki precej bolj določno in konkretno zapiše, kaj bomo morali delati, da bomo dosegali zastavljene cilje. Izjemno pomembno je seveda, kaj je zastavljeni cilj Slovenije 2030. Preprosto povedano: zagotoviti kakovostno življenje za vse. V Stra- tegiji je zapisano, da je cilj mogoče uresničiti »prek uravnoteženega gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja, ki upošteva omejitve in zmožnosti planeta ter ustvarja pogoje in prilagoditve za sedanje in prihodnje rodove«. In hitro preide na zelo konkretno raven vsakega izmed nas z ugotov- itvijo, da se kakovostno življenje kaže v »dobrih priložnostih za delo, izobraževanje in ustvarjanje, dostojnem, varnem in aktivnem življenju, zdravem in čistem okolju ter vključevanju v demokratično odločanje in soupravljanje družbe«. Iz tega je izpeljana strateška usmeritev države, ki jo lahko str- nemo v 5 točk:

- vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba,
- učenje za in skozi vse življenje,
- visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse,
- ohranjeno zdravo naravno okolje,
- visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja.

Nedvomno se z zastavljenimi cilji lahko strinjamo, prav tako s strateškimi usmeritvami oz. nalogami, ki jim moramo kot država in kot država, pa tudi vsak od nas posamezno, izpolniti, da bomo dose- gli temeljni cilj, torej kakovostno življenje za vse. Se pa tu, seveda, začnemo težave, ki so vedno v podrobnostih in konkretnih aktivnostih. Zdravje je nedvomno največja vrednota vsakega posame- znika in posameznice, pa tudi družbe, saj pomeni možnost za delo in srečno življenje. Če poenosta- vimo in rečemo, da je zdravje odsotnost bolezni, in če hkrati pustimo ob strani mnoge bolezni in tegobe modernega človeka, moramo biti zaskrbljeni ob podatku, da praktično vse slovenske stati- stike in raziskave o zdravju dokazujejo, da več kot 40 % zaposlenih poroča o splošni utrujenosti. Na organizacijskem nivoju, torej na delovnih mestih, se stres kaže v vse višji bolniški odsotnosti zapo- slenih, slabšem duševnem zdravju, zmanjšanju produktivnosti, kreativnosti ter občutka pripadnosti podjetju in vse večji fluktuaciji. Prekarno zaposleni zagotovo ne čutijo visoke pripadnosti in lojalno- sti delovnemu okolju, ki ga ne želi vključiti v svojo sredino, ki ne želi v njega vlagati, mu omogočiti normalnega življenja v urejenem socialnem sistemu, ampak želi samo izkoristiti delovne potenciale in ga brez kančka razmisleka odpustiti ob prvem napadu kašlja ali bogneclaj celo gripe. In čeprav se negativnih posledic stresa, kot celokupnega občutka fizičnega in duševnega stanja, vedno bolj zave- dajo celotna družba in tudi posamezna podjetja, je še vedno bistveno premalo premišljanja, znanja in konkretnih aktivnosti.

S pravkar začetim projektom Celovita psihosocialna podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile »NAPREJ«, katerega podnaslov je preprost in poveden »Zdravo in aktivno v prihodnosti!« in katerega nosilec je Fundacija Prizma, v njem pa aktivno sodeluje tudi Štajerska gospodarska zbor- nica, smo dobili priložnost, da razvijemo program celovite podpore podjetjem za obvladovanje in preprečevanje psihosocialnih dejavnikov tveganj, ki jih prinaša stres in pušča težke posledice pred- vsem starejšim zaposlenim.

Bo to dovolj za doseganje ciljev Vizije 2050, ki smo jih navedli na začetku tega uvodnika? Ne, zago- tovo ne. Bo pa za našo regijo, ki ima teh problemov več kot ostali deli Slovenije, veliko že to, da smo se začeli s tem aktivno soočati in da se zavedamo, da moramo nekaj storiti. Za zdrav in aktiven pogled v prihodnost seveda ni dovolj pričakovanje, kaj bodo storili drugi, pomembno je, kaj storimo mi. In v podjetjih se da veliko storiti, največ pa bodo od tega imela prav podjetja, v katerih se bodo zniževale bolniške odsotnosti, v katerih bo duševno zdravje zaposlenih, zlasti starejših, boljše in kjer bodo tudi delodajalci znali ravnati v smeri motiviranja zaposlenih in boljših medosebnih odnosov. In čeprav se sliši preprosto, vemo, da ni, je pa mogoče, in to je naš cilj.

A. Podgornik

Vsebina

Razvojna politika

Leta 2015 je bila sprejeta Strategija pametne specializacije, dokument, ki predstavlja platformo za osredotočene razvojnih vlaganj.

Stran 4 ●

Plačna vrzel med plačami žensk in moških se v Sloveniji povečuje

Enako plačilo za enako delo ali za delo enake vrednosti za ženske in moške je splošno sprejeto načelo, ki velja v Evropski uniji in je ena ključnih vrednot ter zavez tudi v Sloveniji.

Stran 16 ●

Kako skrbite za duševno zdravje zaposlenih?

Cilj pravkar začete projekta je ambiciozen: trajal bo 4 leta, vključili bomo 10.000 zaposlenih, zlasti starejših od 45 let, v izbranih pilotskih podjetjih s sedežem v Kohezijski regiji Vzhodne Slovenije (KRVS).

Stran 29 ●

Podravska regija in podravska podjetja so vaš najboljši poslovni partner

Štajerska gospodarska zbornica je tik pred izidom kataloga in objavo spletnega portala, ki predstavljata gospodarsko okolje podravske regije.

Stran 31 ●

Kompetentni zaposleni so ključni za razvoj družbe in gospodarstva

V Talumu zaposlenim posvečamo posebno skrb, posebej pri nadgrajevanju strokovnih znanj, saj delujemo v panogi, kjer je potrebno obvladovati sodobne tehnologije in pri tem zadoščati strogim okoljskim standardom.

Stran 25 ●

Izbrali smo regijo

- Dr. Roman Glaser
- predsednik Štajerske gospodarske zbornice

Deset let po delovanju Štajerske gospodarske zbornice se podpisujemo pod rastočo publikacijo: Katalog Štajerske gospodarske zbornice 2018. Tako kot smo rasti v preteklosti, tako bomo z novo energijo in nepogrešljivo podatkovno osnovo tudi v naslednjih desetletjih – eksponentno. Samo tako si namreč zagotavljamo, da smo ustvarjalci razvoja, da smo razvijalci dejavnosti, da smo regionalni igralci z internacionalnim obzorjem in da smo kreatorji v najširšem pomenu besede.

V prvem desetletju so se v projekt sistematičnega prikaza potencialov regije vključili najbolj prodorni upravljalci ekonomije in razvoja. Rezultat, merjen s poslovnimi dogodki, rastjo prepoznavnosti in ugleda, je upravičil vložek že v času pred izidom tega kataloga in pred lansiranjem danes že povsem nepogrešljive spletne predstavitve. Skupni imenovalec našega delovanja in ustvarjanja je zaokroževanje regionalnega potenciala.

Žal živimo v okolju, ki se še ni znalo povsem poenotiti niti o poimenovanju zelenega sveta v porečju Drave in malo širše. V tem pogledu je bilo desetletje delova-

nja Štajerske gospodarske zbornice še prekratko. Ali pa je bilo politikantstvo močnejše od gospodarskih temeljev. Ali pa smo kar tako tavalili med različnimi poimenovanji, ki so bila bližje vsakokratnim političnim in drugim tako formalnim kakor tudi neformalnim nomenklaturam. Upravljanje družbene nadgradnje je pač najkompleksnejši proces delovanja v času in prostoru. Toda odraz gospodarskih potencialov, ki jih razkriva pričujoča publikacija, količi tudi smeri razvoja in poenotenja ene od najhitreje rastočih okolij pri nas. Naša regija je bila pravkar prepoznana za nedra avtomobilске industrije giganta spoštljivih razsežnosti. In vsi, ki nismo pozabili dimenzije TAMA, na primer, če vzamem samo primer iz iste branže, smo takoj prepoznali kontinuiteto regionalne tradicije, visoke tehnologije in predvsem sposobnosti, da zmoremo praktično vse.

Izpostavljena investicijska privlačnost potrebuje tukaj predstavljene elemente prepoznavnosti, da bo jutri v regiji še več razvojnih sidrišč, več dela, več dodane vrednosti in več motivacijskih

Ustvarjalnost namreč ne pozna meja. Potrebuje zgolj rodovito regijsko industrijsko, kmetijsko, storitveno in socialno okolje. To naša regija vsebuje že samo po sebi; vse drugo pa je v naših rokah in glavah. Ko bomo razvili občutek, da sta sestavni del poslovnega uspeha lahko tudi ponos in družbena odgovornost do okolja, v katerem delujemo, bomo lahko še bistveno bolj uspešni. Želim, da bi za ta pomemben korak porabili manj časa, kot smo ga od ustanovitve Štajerske gospodarske zbornice do danes.

Dobrodošli v prihodnosti! Prihodnosti na naši strani! ●

Dr. Roman Glaser, Predsednik ŠGZ

UVODNIK	1	2. ŠTAJERSKI GOSPODARSKI FORUM 2018	16	Projekt NAPREJ - Kako skrbite za duševno zdravje zaposlenih?	29
Zdrav človek ima tisoč želja, bolan eno samo	1	Plačna vrzel med plačami žensk in moških se v Sloveniji povečuje	16	IZOBRAŽEVANJE	30
VAŠA KOLUMNNA	3	1. ŠTAJERSKI GOSPODARSKI FORUM 2018	19	S svetovalno podporo o izobraževalnih možnostih do novega znanja	30
Izbrali smo regijo	3	Šport in gospodarstvo – dvojna korist. Pa jo znajo gospodarstvo in šport(niki) tudi zares izkoristiti?	19	KATALOG ŠTAJERSKE GOSPODARSKE ZBORNICE 2018	31
SRIP: STRATEŠKA RAZVOJNO-INOVA CIJSKA PARTNERSTVA	4	KADRI	21	Podravska regija in podravska podjetja so vaš najboljši poslovni partner	31
Razvojna politika Slovenije	4	Kako pa kaj kadri v Podravju?	21	SPOT	33
SRIP KROŽNO GOSPODARSTVO	6	VAJENIŠTVO – v šolskem letu 2018/19 tudi v Podravski regiji	23	SPOT – Slovenska poslovna točka	33
Krožno gospodarstvo je razvojna prioriteta	6	3. ŠTAJERSKI GOSPODARSKI FORUM	11	DOSEŽKI NAŠIH ČLANOV	34
Izvoz – svetla točka ali Ahilova peta našega gospodarstva?	13	Izvoz – svetla točka ali Ahilova peta našega gospodarstva?	13	ING.KLAN zmagal na mednarodnem natečaju izumov v Zagrebu	34
		MOŽNOSTI	28	GEA: nova linija bio olj	35
		Z e-potrdilom prihranite čas in denar	28	INFOPIKA	36

Razvojna politika Slovenije

- info@stajerskagz.si
- vera.kozmik@dialogco.eu

Strategija pametne specializacije S4

Leta 2015 je bila sprejeta Strategija pametne specializacije, dokument, ki predstavlja platformo za osredotočenje razvojnih vlaganj na področja, kjer ima Slovenija kritično maso znanja, kapacitet in kompetenc in na katerih ima inovacijski potencial za pozicioniranje na globalnih trgih ter s tem krepitev svoje prepoznavnosti.

Kaj je S4?

- je strategija, kako postati uspešna inovacijska družba znanja
- je skupna strategija države, gospodarstva, raziskovalnih organizacij in civilne družbe
- na osnovi katere smo si, prvič tako eksplicitno, opredelili razvojne PRIORITETE:
  - a) kjer se bomo strateško povezali,
  - b) kamor bomo osredotočili razvojna vlaganja,
  - c) na katerih imamo potencial postati soustvarjalec globalnih trendov.

Osnovni cilji S4 so:

- dvig dodane vrednosti na zaposlenega na ravni posameznih prednostnih področij,
- povečan delež visokotehnološko intenzivnih proizvodov v izvozu: dvig z 22,3 % na povprečno raven EU-15 (26,5 %),
- povečan delež izvoza storitev z visokim deležem znanja v celotnem izvozu z 21,4 % na 33 %, kar pomeni prepolovitev zaostanka do povprečja EU,
- dvig celotne podjetniške aktivnosti s sedanjih 11 % vsaj na raven povprečja EU, to je 12,8 %.

Strategija pametne specializacije S4 - temelj strateških razvojno-inovacijskih partnerstev SRIP

Strategija pametne specializacije S4 uveljavlja koncept organiziranja v številne močne grozde povezanih podjetij in inštitucij znanja. Gre za sodelovanje in medsebojno podpiranje pri inoviranju in prehodu od novih idej do tržno uspešnih projektov. Pomembno je, da gre za področja, na katerih ima Slovenija kritično maso znanja, kapacitet in kompetenc in kjer lahko podjetja ter institucije znanja v sodelovanju in s svojim inovacijskim potencialom dosežejo rezultate, s katerimi se lahko uspešno vključijo na globalne trge.

Skupni imenovalec strategije pametne specializacije S4 so trajnostne tehnologije in storitve za zdravo življenje: zdravo bivalno in delovno okolje, naravni in tradicionalni viri za prihodnost ter industrija 4.0.

SRIP – strateška razvojno-inovacijska partnerstva – snovalci in izvajalci slovenske razvojne gospodarske politike

Za doseganje osnovnih ciljev S4 (dvig dodane vrednosti na zaposlenega, izboljšanje konkurenčnosti gospodarstva in dvig podjetniške aktivnosti) potrebujemo inovativnost in partnerstvo NAJBOLJŠIH iz gospodarstva, raziskovalnih in izobraževalnih institucij. Svoje moči združujejo v strateških razvojno-inovacijskih partnerstvih – SRIPIH:

Zdravo bivalno in delovno okolje

- SRIP Pametna mesta in skupnosti z IT platformami ter pretvorbo, distribucijo in upravljanjem energije
- SRIP Pametne zgradbe in dom z lesno verigo z naprednimi bivalnimi enotami, sistemi upravljanja zgradb, pametnimi napravami ter gradbenimi materiali in produkti

Naravni in tradicionalni viri za prihodnost

- SRIP Mreže za prehod v krožno gospodarstvo s predelavo biomase, razvojem novih bioloških materialov, tehnologijami za uporabo sekundarnih surovin ter pridobivanjem energije iz alternativnih virov
- SRIP Trajnostna pridelava hrane s trajnostno pridelavo in predelavo prehranskih produktov v funkcionalna živila ter tehnologijami za trajnostno rastlinsko in živinorejsko proizvodnjo
- SRIP Trajnostni turizem z informacijsko podprtim trženjem in mreženjem, naložbami za dvig kakovosti storitev, tehnološkimi rešitvami za trajnostno rabo virov v nastanitvenih zmogljivostih ter zeleno shemo slovenskega turizma

(S) Industrija 4.0

- SRIP Tovarne prihodnosti z optimizacijo in avtomatizacijo proizvodnje in proizvodnih procesov, vključno z omogočitenimi tehnologijami
- SRIP Zdravje – medicina z biofarmaceutiko, diagnostiko in terapijo v translacijski medicini, zdravljenjem raka, odpornimi bakterijami ter zdravljenjem naravnega izvora in naravno kozmetiko
- SRIP Mobilnost z nišnimi komponentami in sistemi za motorje z notranjim izgorevanjem, sistemi za e-mobilnost in hranjenje energije, sistemi in komponentami za varnost in udobje ter materiali za avtomobilsko industrijo
- SRIP Razvoj materialov kot produktov s predelavo kovin in zlitin ter pametnimi multikomponentnimi materiali in premazi

Znanosti + gospodarstvo = prihodnost.

»Koncept krožnega gospodarstva, ki izvira iz aktivnosti trajnostnega razvoja, je postal koncept razvoja, ne samo nekaterih razvitih in visoko osveščenih držav in ne samo okoljsko osveščenih politikov. Na srečo nas vseh postaja naš koncept razmišljanja in delovanja, torej tudi slovenski in predvsem koncept tistih, ki s svojim razmišljanjem in v svojih dejanjih lahko premikajo procese. Iz obdobja, ki so ga zaznamovali »zeleni aktivisti«, smo se premaknili v dobo, ko se vsi zavedamo omejenosti pomanjkanja naravnih virov in nujnosti umnega gospodarjenja z njimi. Znanost je tista, ki z novimi dognanji omogoča drugačne prakse, ki jih gospodarstvo pričakuje in jih želi udeležati ter hkrati in skupaj z raziskovalnimi institucijami tudi razvijati.

Koncept razvojno-inovativne strategije, ki ga Slovenija udeležanja skozi SRIP, je zagotovo pravi koncept, saj v svojih temeljih omogoča uresničevanje zapisanega v zgornjem odstavku. SRIP, ki na tako enostaven in takoj prepoznaven

način povedo, v kateri smeri lahko Slovenija računa na razvojni preboj, ki bo prinesel tudi našim podjetjem internacionalizacijo in jih torej skozi vrednostne verige postavil na zahtevni globalni trg, so bili pravzaprav pravkar vzpostavljeni. Leto ali dve v operativnem zagonu takšnih projektov v resnici ne pomeni veliko. Vzpostavljeni so bili brez zelo velikih besed, a z veliko opravljenega dela. Danes lahko rečemo, da so nastavki zelo dobri in da bomo kmalu na točki, ko bomo lahko ugotovili, da »zadeva teče«. Koliko bodo imela konkretna podjetja od tega koncepta, bo od te točke naprej odvisno pač od konkretnih podjetij. Podporno okolje je vse bolj definirano in vidno, tudi skozi razpise za sofinanciranje; izgovarjanje, da možnosti za sodelovanje ni, je vse manj upravičeno. Od tu naprej ni mogoče prelagati krivde, treba se je vključiti, sodelovati in v sodelovanju iskati najboljše možnosti.

Štajerska gospodarska zbornica je upravljalca SRIP Mreže za prehod v krožno gospodarstvo in skupaj s Kemijskim inštitutom iz Ljubljane in Fakulteto za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Mariboru partnerka v projektu. V projekt

niso vključena samo podjetja iz regije, gre za nacionalni projekt in gre za vključevanje podjetij, ki se zavedajo možnosti in koristi, ki jim jih sodelovanje v tem SRIPU prinaša. Seveda pa je res, da si zelo želimo, da bi bilo v ta »naš« SRIP vključenih čim več podjetij tudi iz naše regije. Informacije o možnostih in pogojih sodelovanja so na zbornici na voljo vsakomur in iskreno upamo, da jih boste poiskali in se vključili v projekt, ki nam vsem omogoča prihodnost, ne samo posameznim podjetjem in ne samo slovenskemu gospodarstvu, tudi ljudem tega planeta, ki ni neizčrpen vir surovin, je pa na srečo neizčrpen vir pametnih ljudi.

Mag. Aleksandra Podgornik,
 direktorica ŠGZ

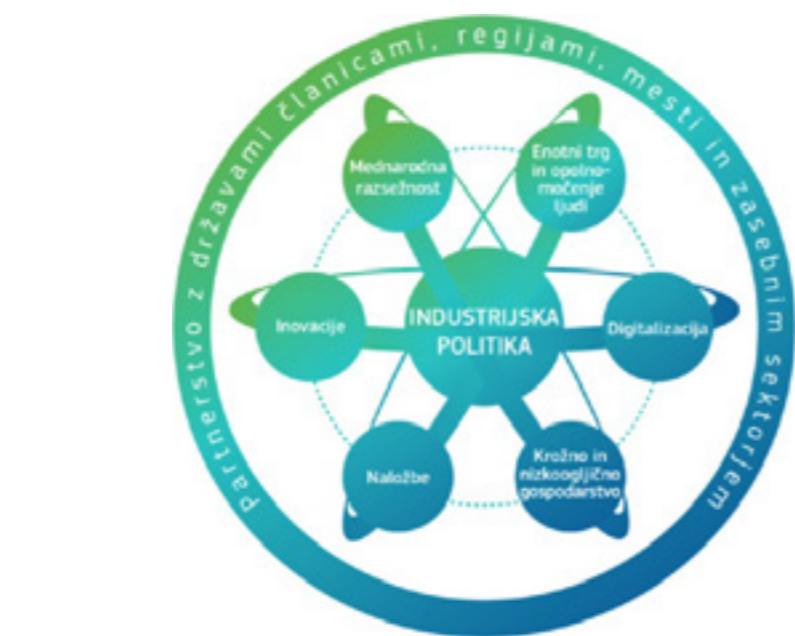
Krožno gospodarstvo je razvojna prioriteta

- Dr. Dragica Marinič, vodja projektne pisarne, Štajerska gospodarska zbornica
- dragica.marinic@stajerskagz.si

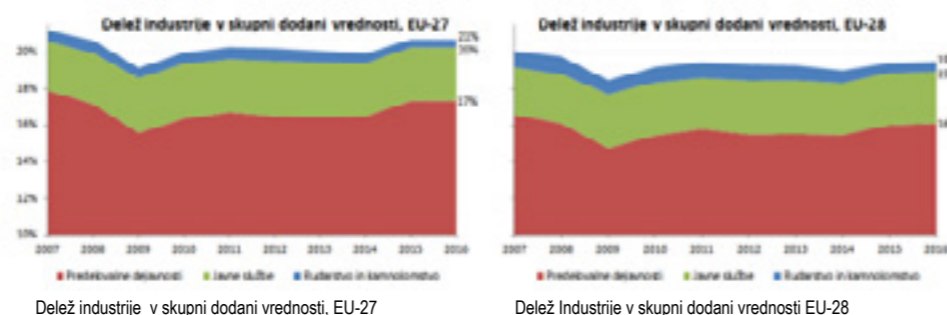
Dodana vrednost slovenskega gospodarstva s prehodom v krožno gospodarstvo

Evropska komisija je januarja 2018 zapisala, da je »prehod na krožno gospodarstvo velika priložnost, da naše gospodarstvo preobrazimo tako, da bo bolj trajnostno, da prispevamo k podnebnim ciljem in ohraniti svetovnih virov ter ustvarimo domača delovna mesta in konkurenčne prednosti za Evropo v svetu, ki se korenito spreminja.« Poudarek pomena krožnega gospodarstva za evropsko industrijo je bil naveden v prenovljeni strategiji EU na področju industrijske politike¹. Prehod na krožno gospodarstvo bo pripomogel tudi k izpolnitvi ciljev agende za trajnostni razvoj do leta 2030.

Po podatkih Evropske komisije je industriji EU uspelo zajeziti upadanje njenih deležev na izvoznih trgih in deleža v industriji dodane vrednosti. Po kazalnikih je razvidno, da tržni deleži izvoza blaga EU se postopno povečujejo, med tem ko tržni deleži izvoza storitev ostajajo stabilni. Bruto dodana vrednost industrije za države EU-27 se je med letoma 2009 in 2016 povečala za 6,4 %, za države EU-28 pa za 4,7 %. Prispevek predelovalne industrije in surovin za predelovalno industrijo iz ekstraktivnih

EU industrijska politika (Vir: COM(2017) 479 FINAL)

dejavnosti in dejavnosti javnih služb, k skupni dodani vrednosti je v letu 2016 predstavljal 21 % v EU-27 (19 % v EU-28).

Samo dodana vrednost predelovalnih dejavnosti se je od leta 2009 v EU-27 v realnem smislu povečala za 25 % (23 % v EU-28), njen delež kot delež gospodarstva se je povečal s 15,5 % (14,7 % v EU-28) na 17,1 % (16,1 % v EU-28) kot je razvidno iz slike 2 in slike 3 (Vir: Eurostat, podatki za 2016 so začasni):

Iz zgoraj navedenih podatkov je razvidno, da je tudi za slovensko gospodarstvo pomemben prehod na krožno gospodarstvo v prepoznavnosti, da so temelji bolj konkurenčnega gospodarstva, trajnostna raba in proizvodnja, zelena rast in nizkoogljično gospodarstvo, učinkovita raba virov ter spoznanja, da nenehna rast gospodarstva in potrošništva zmanjšujeta obseg in rast cen naravnih virov. Prav zato je nujno preoblikovanje gospodarjenja iz linearnih poslovnih modelov v krožne modele v smeri koncepta nič odpadka, zagotavljanjem čim dalj časa kro-

Spoštovani člani SRIP – Krožno gospodarstvo!

Vljudno vabljeni k sodelovanju in oddaji prispevkov za 1. mednarodno strokovno/znanstveno konferenco

TEHNOLOGIJE IN POSLOVNI MODELI ZA KROŽNO GOSPODARSTVO

(TECHNOLOGIES & BUSINESS MODELS FOR CIRCULAR ECONOMY; TBMCE 2018)

V ORGANIZACIJI FAKULTETE ZA KEMIJO IN KEMIJSKO TEHNOLOGIJO UNIVERZE V MARIBORU, SOUSTANOVITELJICE SRIP – KROŽNO GOSPODARSTVO, KI BO POTEKALA MED 5. IN 7. SEPTEMBROM 2018 V PORTOROŽU.

TBMCE 2018 bo namenjena predstavitvi konceptov krožnega gospodarstva in tehnologij ter metodologij, ki prispevajo k preusmeritvi gospodarskih subjektov in družbe kot celote k bolj odgovornemu, tj. krožnemu ravnanju z viri. V okviru konference želimo predstaviti SRIP Krožno gospodarstvo kot platformo za vzpostavitev dolgoročnega uspešnega javno-zasebnega partnerstva z vodilno vlogo deležnikov (v sodelovanju z državo) pri vzpostavljanju verig vrednosti in organiziranju celovite podpore raziskovalni in inovacijski dejavnosti, predvsem gospodarstvu, s ciljem prehoda na mednarodni trg na razpoznanih prednostnih področjih Strategije pametne specializacije Slovenije, S4.

Končni datum za oddajo povzetkov je 30. april 2018.

Več o konferenci in načinu priprave prispevkov: <https://tbmce.um.si/>

Z veseljem vas vabimo, da se nam pridružite od 5. do 7. septembra 2018 v Grand Hotelu Bernardin.

ženja izdelkov v rabi in zapiranja snovnih zank ter njihovo kaskadno rabo, kakor tudi zagotavljanje čim bolj čistih in neonesnaženih materialov z možnostjo ponovne uporabe.

Smernicam prehoda gospodarstva v krožno gospodarstvo na ravni EU in v okviru Strategije pametne specializacije Slovenije S4 sledi tudi SRIP – Mreže za prehod v krožno gospodarstvo v svojem Akcijskem načrtu oz. poslovno-razvojni strategiji, ki so ga soustvarjali gospodarske družbe, raziskovalno razvojne inštitucije in drugi deležniki, člani SRIP s ciljem uresničevanja ključnih ciljev SRIP, kot so:

1. povezati različne deležnike, gospodarske subjekte, izobraževalno – razvojno in raziskovalne institucije (RRI), nevladne organizacije, državo in druge zainteresirane v verige vrednosti z zaključnimi snovnimi tokovi in razviti nove poslovne modele;
2. prispevati k izboljšanju indeksu snovne učinkovitosti / produktivnosti iz 1,07 (leto 2011) na 1,50 (2020);
3. prispevati k povečanju deleža visokotehnoloških proizvodov in storitev z visokim deležem znanja na globalnih trgih;
4. prispevati k dvigu dodane vrednosti na zaposlenega,
5. Prispevati k dvigu podjetniške

aktivnosti s sedanjih 11 % vsaj na raven povprečja EU, to je 12,8%.

SRIP - Krožno gospodarstvo se osredotoča na fokusna področja in tehnologije:

1. trajnostna energija,
2. biomasa in alternativne surovine,
3. sekundarne surovine,
4. funkcionalni materiali,
5. procesi in tehnologije,
6. krožni poslovni modeli.

Za SRIP – Krožno gospodarstvo je pomembno, da v fokusnih področjih, v okviru katerih se vzpostavljajo verige vrednosti, sodelujejo predstavniki gospodarstva in RRI

COM(2017) 479 FINAL:

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0479>

² https://ec.europa.eu/info/strategy/international-strategies/global-topics/sustainable-development-goals/eu-approach-sustainable-development_sl

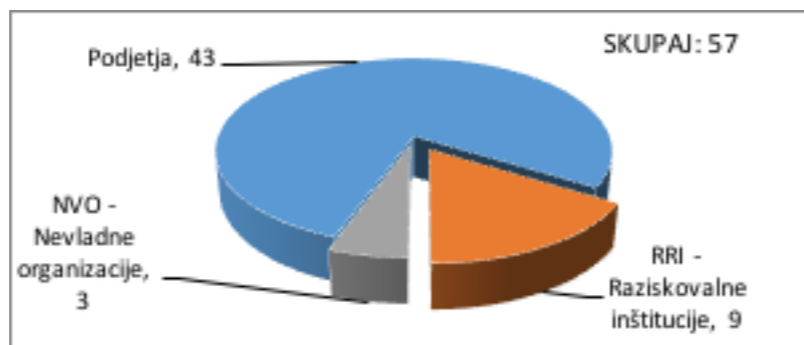
COM(2017) 479 FINAL:

³ Sklic na EU-27 se nanaša na Evropsko unijo brez Združenega kraljestva.

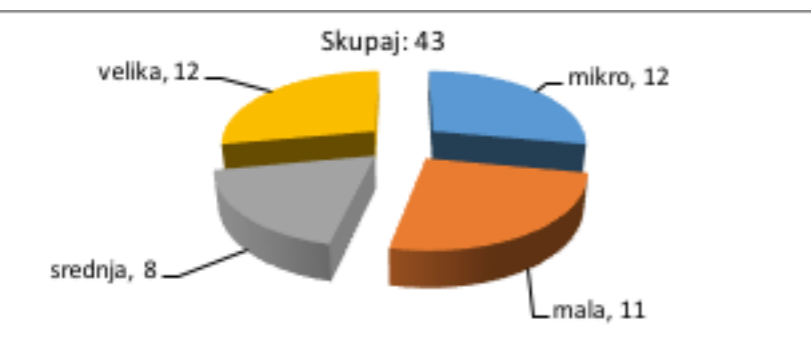
⁴ Na ravni EU upoštevana predelovalna industrija in surovine za predelovalno industrijo iz ekstraktivnih dejavnosti in dejavnosti javnih služb, brez poslovnih storitev in gradbeništva.

⁵ <https://www.stajerskagz.si/administracija/wp-content/uploads/2018/03/Akcijski-na%C4%8Drt-31-7-2017-SRIP-Kro%C5%BEno-gospodarstvo-WEB.pdf>

pri razvoju tehnoloških področij in produktivnih smeri, ki omogočajo razvoj novih visokotehnoloških proizvodov in storitev s ciljem zagotavljanja čim večje snovne učinkovitosti / produktivnosti ter preboja na evropske in globalne trge, upoštevajoč pomen razvoja človeških virov, podjetništva, inovacij, digitalizacije ter povezovanja in mreženja.

Število članov SRIP – Krožno gospodarstvo

Število podjetij, članov SRIP po velikosti

Članstvo SRIP – Krožno gospodarstvo v letu 2017: 57 članov:

- 43 gospodarskih družb različnih velikosti,
- 9 raziskovalno-razvojnih organizacij,
- 3 nevladne in neprofitne organizacije,
- 2 zbornici.

Člani SRIP – Krožno gospodarstvo iz vrst podjetij

SRIP – Krožno gospodarstvo je uspešno zaključil prvo

fazo delovanja, ki je trajala od novembra 2016 do septembra 2017. Z oktobrom 2017 se je pričela druga faza delovanja in traja vse do decembra 2019. V tej fazi je pomembno postopno uresničevanje načrtovanih ciljev in kazalnikov iz Akcijskega načrta, predvsem pa je usmerjena v podporo gospodarstvu skozi razvojno in trženjsko internacionalizacijo, skupen razvoj (projektno sodelovanje) in podporo zaposlenim v namen ustvarjanja dodane vrednosti.

Velja tudi navesti, da se na ravni Slovenije v povezavi Partnerstva za zeleno gospodarstvo, platforme Circular Change in drugih akterjev ter SRIP – Krožno gospodarstvo pripravlja dokument Kažipot prehoda v krožno gospodarstvo Slovenije.

Zahvaljujemo se vsem članom v SRIP, še posebej vsem, ki aktivno sodelujejo v posameznih organih SRIP (Programski svet, Upravni odbor in Tehnološki svet) in s katerimi nadaljujemo skupno pot pri uresničevanju Akcijskega načrta.

Dodatne informacije o SRIP Krožno gospodarstvo in možnosti sodelovanja:
www.srip-krožno-gospodarstvo.si

TRAJNOSTNA ENERGIJA JE KLJUČNEGA POMENA ZA USPEŠEN PREHOD V KROŽNO GOSPODARSTVO

Kako bi opisali vaš pogled na prehod v krožno gospodarstvo v Sloveniji?

Prehod v krožno gospodarstvo predstavlja velik izziv, a hkrati ponuja tudi mnogo priložnosti. Velik izziv izhaja predvsem iz velikega obsega in celovitosti sprememb, ki so potrebne za uspešen prehod iz linearnega v krožno gospodarstvo in vključujejo družbene, tehnične, politične in ekonomske dejavnike. Uspešnost prehoda je prav zaradi takšne intenzivne prepletenosti dejavnikov v zelo veliki meri odvisna od jasne vizije z dobro zastavljenimi cilji in njihove pravilne časovne umeščenosti, ki omogoča tudi ekonomsko vzdržnost prehoda. Zaradi navedenega pa prehod v krožno gospodarstvo naravno ponuja mnogo priložnosti na vseh navedenih področjih, saj je uspešen prehod povezan z novimi izdelki, novimi storitvami in posledično novimi poslovnimi modeli ter politikami njihove implementacije. Zaradi potrebe po ekonomski vzdržnosti je

zato pri oblikovanju smernic RS potrebno identificirati in v začetni fazi tudi stimulirati področja, kjer imajo deležniki RS primerjalne prednosti in potencial za preboj na globalne trge. Večina ekonomsko vzdržnih modelov krožnega gospodarstva namreč poleg investicij, ki so potrebni del prehoda v krožno gospodarstvo, intenzivira tudi nacionalne prihodke s področja krožnega gospodarstva, ki so ključni za ekonomsko vzdržnost prehoda, hkrati pa se na takšen način tudi olajša pridobivanje referenc nacionalnih deležnikov.

Kako bi opisali delovanje vašega fokusnega področja?

Fokusno področje Trajnostna energija je ključnega pomena za uspešen prehod v krožno gospodarstvo, saj je trajnostna raba energije bistvenega pomena za zmanjšanje okoljskega vpliva. Tehnološka področja Energetska izraba odpadnih snovnih tokov, Optimiranje energetske in snovske učinkovitosti in Eksterni viri energije so zato zasnovani na način, da omogočajo doseganje zastavljenega cilja. Tehnološko področje Optimiranje energetske in snovske učinkovitosti tako naslavlja zmanjšanje porabe

energentov, zmanjšanje energijskih izgub in uravnavanje energijskih nihanj, ki je neobhodno povezano z višanjem deleža obnovljivih virov energije, in je torej primarno usmerjeno v povišanje energetske in snovske učinkovitosti procesov v krožnem gospodarstvu. Komplementarni področji Energetska izraba odpadnih snovnih tokov in Eksterni viri energije pa sta usmerjeni v trajnostno generacijo energentov za krožno gospodarstvo. Tehnološko področje Energetska izraba odpadnih snovnih tokov je dodatno tudi ključnega pomena za zmanjševanje količine odstranjenih odpadkov, pri čemer je področje zasnovano na način, da se upošteva hierarhija ravnanja z odpadki. Fokusno področje Trajnostna energija zaokrožuje poslovno področje Novi poslovni modeli, ki je bistvenega pomena za implementacijo tehnoloških področij in predstavlja ključno področje za ekonomsko vzdržan razvoj fokusnega področja.

Red. prof. dr. Tomaž Katrašnik, Fakulteta za strojništvo Univerze v Ljubljani,

Vodja fokusnega področja Trajnostna energija, član Tehnološkega sveta SRIP – Krožno gospodarstvo

Vljudno vabljeni na 3. mednarodno konferenco CIRCULAR CHANGE,

ki bo potekala 10. maja 2018 v Kostanjevici na Krki in 11. maja 2018 v Mariboru.

Tokratna konferenca je osredotočena na kažipote za prehod v krožno gospodarstvo evropskih članic. Prav tako bodo obravnavane različne teme, med drugim tudi pomen bio-gospodarstva, krožnega gospodarstva, krožnih mest, krožne kulture, kreativnih industrij in krožnega oblikovanja.

Na konferenci sodelujejo tudi člani SRIP – krožno gospodarstvo s predstavitvijo primerov dobrih praks. Na konferenci bo predstavljen Kažipot prehoda v krožno gospodarstvo Slovenije.

Več o konferenci in prijavi: <http://www.circularchange.com/circular-change-conference-2018/>

RAZISKOVALNA IN RAZVOJNA DEJAVNOST JE V SLOVENIJI NA ZELO VISOKI RAVNI

Vaš pogled na pomen povezovanja gospodarstva in RRI?

Sodelovanje med razvojno-raziskovalnimi institucijami in gospodarstvom je ključen pogoj za razvoj prebojnih tehnologiji in inovativnih produktov za uspeh na globalnih trgih. Domača raziskovalna in razvojna dejavnost na slovenskih univerzah in inštitutih je, kljub kronični finančni podhranjenosti znanosti in izobraževanja, na izredno visokem nivoju, kar dokazujejo številni kazalniki uspešnosti. Ob tem je jasno, da vrhunski raziskovalni izsledki, rezultati, inovacije in patenti bogatijo zakladnico znanja, v aplikaciji pa lahko zaživijo šele takrat, ko je za razvoj tehnologije ali izdelka izkazan interes gospodarstva. Sodelovanje med RRI in gospodarstvom je bilo vedno prisotno, vendar pa se zdi, da se je prav s Strategijo pametne specializacije Slovenije vzpostavil instrument in okolje, v katerem

se to sodelovanje odvija na tako visokem nivoju, kot se v Sloveniji doslej še ni.

Vaša ocena perspektive uporabe biomase in alternativnih surovin v prebojnih procesih in tehnologijah?

Med pomembnimi konkurenčnimi prednostmi Slovenije velja izpostaviti dobro ohranjenost in razpoložljivost surovinskih virov, med katerimi posebno pomembno mesto zavzema biomasa. Biomasa predstavlja ves organski material, ki so ga proizvedla živa bitja ali donedavna živa bitja, pri čemer sem ne uvrščamo fosilnih surovinskih in energetskih virov, ki so sicer prav tako proizvod živih organizmov. Slovenija je med najbolj gozdnatimi državami v Evropi in nič nenavadnega ni, da je prav lesna biomasa najpomembnejši surovinski vir države. Vendar pa pri tem ne smemo pozabiti na alternativne surovinske vire, kamor se uvrščajo druga lignocelulozna biomasa (npr. kmetijski ostanki, industrijske rastline itd.), različne

vrste mulja in ne nazadnje ostanki živalske in prehranske industrije. Biomasa in alternativni viri predstavljajo sonaraven, trajnosten in obnovljiv surovinski vir, ki pa doslej še ni bil zadovoljivo izkoriščen. Znanstveni izsledki kažejo, da je mogoče iz biomase in alternativnih surovinskih virov proizvesti več produktov, kot jih sedaj pridobivamo iz fosilnih virov. Vendar pa je obenem jasno, da tega ni mogoče doseči brez razvoja obstoječih in novih tehnologiji ter procesov za predelavo biomase in alternativnih surovinskih virov ter združevanja le-teh v industrijskih sistemih, ki se imenujejo biorafinerije. Razvojni trendi v Evropi in drugod po svetu kažejo, da so biorafinerijski sistemi industrije prihodnosti in kot takšne temelj krožnega biogospodarstva.

Red. prof. dr. Primož Oven,
Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani

Vodja fokusnega področja Biomasa in alternativne surovine, član Tehnološkega sveta SRIP – Krožno gospodarstvo

RAZPISI SPODBUJAJO GOSPODARSTVO IN RAZISKOVALNO RAZVOJNE INSTITUCIJE K SODELOVANJU

Vaš pogled na pomen povezovanja gospodarstva in RRI?

Povezovanja med gospodarstvom in raziskovalno razvojnimi organizacijami (RRO) je premalo, je pa potrebno za eno in drugo stran. Gospodarstvo lahko pridobi kapacitete vrhunskih raziskovalcev, tj. znanje in opremo, raziskovalci dobijo možnost izpeljave projektov do končnega izdelka, procesa ali procesne izboljšave. Zadnji razpisi za spodbujanje raziskovalno-razvojnih projektov so naravnani ravno k takemu povezovanju. Ob pripravi projektnih prijav so se povezala

podjetja in RRO, oblikovale so se verige vrednosti in čeprav je jasno, da vsi projektni predlogi ne bodo uspešni, sem prepričana, da bodo vzpostavljeni konzorciji sodelovali tudi pri naslednjih projektih.

Ste predsednica Tehnološkega sveta (TS). Kako bi opisali vlogo TS v SRIPU?

Tehnološki svet je strokovni in vsebinski organ SRIPA, to pomeni, da prepoznava in oblikuje prebojne teme in področja, ki jih vključuje v akcijski načrt. Zadnji razpisi so potrdili, da so prednostna področja za sofinanciranje ravno tista določena v akcijskih načrtih SRIPOV, zato je vloga TS pri tem velika. TS pove-

zuje člane SRIPA pri oblikovanju verig vrednosti in povezuje gospodarske subjekte z raziskovalno-razvojnimi organizacijami. Pomembno je, da gospodarstvo prepozna interes za sofinanciranje raziskav tudi na nižjih stopnjah TRL, kjer gre za temeljne raziskave, ki vodijo do najvišjih stopenj TRL z novimi izdelki in storitvami za trg ter procesi in procesnimi izboljšavami za podjetja.

Red. prof. dr. Zorka Novak Pintarič,
Fakulteta za strojništvo Univerze v Ljubljani,

Vodja fokusnega področja Trajnostna energija, član Tehnološkega sveta SRIP – Krožno gospodarstvo

KONKURENČNO GOSPODARSTVO BO TEMELJILO NA UČINKOVITI RABI VIROV IN TRAJNOSTNI PROIZVODNJI

Kako bi opisali vaš pogled na prehod v krožno gospodarstvo v Sloveniji?

Prehod iz linearne v krožno gospodarstvo predstavlja nove izzive in priložnosti za povečanje konkurenčnih prednosti na evropski in globalni ravni. Nenehna rast števila prebivalstva namreč vpliva na gospodarsko rast in predstavlja vedno večjo obremenitev za okolje in naravne vire. Posledično bo bolj konkurenčno gospodarstvo v prihodnosti temeljilo na učinkoviti rabi virov ter trajnostni proizvodnji, kar bo istočasno prispevalo tudi k zmanjševanju okoljskih obremenitev. Zagotoviti bo potrebno čim daljše obdobje kroženja izdelkov v rabi, njihovo kaskadno rabo ter uporabo okolju prijaznih materialov z možnostjo ponovne uporabe. Razvoj bo usmerjen v predelavo biomase in razvoj novih bioosnovanih materialov, uporabo sekundarnih surovin in ponovno uporabo odpadkov ter na pridobivanje energije iz alternativnih virov.

Kako bi opisali delovanje vašega fokusnega področja?

Področje Funkcionalni materiali je izredno zanimivo za različne industrijske panoge, kot so gradbeništvo, industrija lepil in premazov, pohištvena, polimerna, tekstilna, papirna, kozmetična, prehrabna industrija, medicina in druge. Trend na področju funkcionalnih materialov so predvsem produkti, v katere je vključen določen delež bioosnovanih komponent, ki omogočajo izboljšanje fizikalnih in mehanskih lastnosti, obenem pa so nosilci različnih funkcionalnosti (biokompatibilnost, biorazgradljivost, hidrofobnost, oleofilnost, protimikrobnost itd.). Razvoj je torej usmerjen v izkoriščanje odpadne biomase ter drugih odpadkov za razvoj konkurenčnih naprednih materialov ali bioosnovanih produktov. Sem spadajo trajnostni kompoziti, ki po svojih lastnostih in uporabnosti presegajo sedanje kompozite, ter napredni funkcionalni materiali.

Ker je ena izmed pomembnih primerjalnih prednosti Slovenije ravno v njenih lokalnih virih biomase, lahko torej slovenska indu-

strija tukaj najde svojo veliko priložnost za tehnološki preboj. Upam, da bodo pomembnost področja prepoznali tudi državni organi in začeli intenzivneje podpirati prehod v krožno gospodarstvo. V okviru prvega javnega razpisa »Spodbude za raziskovalno razvojne projekte 2« je bilo namreč na vseh 9 prednostnih področjih Slovenske strategije pametne specializacije S4 odobrenih 83 vlog v skupni vrednosti 27,8 milijona evrov, od tega samo 3 vloge iz krožnega gospodarstva v skupni vrednosti 1,4 milijona evrov, kar predstavlja le 5 % od skupne vrednosti. Za primerjavo: največje vlaganje je bilo na področju Pametna mesta in skupnosti, kjer je bilo odobrenih kar 30 vlog v skupni vrednosti kar 10,9 milijona evrov (39,2 % skupne vrednosti). Upam, da se bo stanje v prihodnosti izboljšalo, saj si brez konkurenčnih primarnih panog gospodarstva težko predstavljam razvoj slovenske družbe.

Red. prof. dr. Mojca Škerget, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Mariboru

Vodja fokusnega področja Funkcionalni materiali, članica Tehnološkega sveta SRIP – Krožno gospodarstvo

PRIHODNOST SRIPOV JE ODVISNA OD VSEH NAS

Kemijski inštitut je ob Štajerski gospodarski zbornici in Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo soustanovitelj SRIPA – Krožno gospodarstvo. Zakaj je pristopil k soustanoviteljstvu SRIPA in kakšna je po vaši oceni perspektiva SRIPA v mednarodnem prostoru?

Z ustanoviteljstvom potrjujemo vlogo Kemijskega inštituta pri krožnem gospodarstvu. Smo ena od vodilnih domačih inštitucij.

Pa tudi mednarodno smo razpoznavni. Prihodnost SRIPOV je odvisna od slovenske podpore. Če pogledamo podobna obstoječa partnerstva širom Evrope, jih države povsod znatno podpirajo. Tega si želimo tudi doma, s čimer bi seveda povečali konkurenčnost.

Kako ocenjujete Akcijski načrt in kakšna bi morala biti njegova vloga pri uresničevanju Strategije pametne specializacije?

Akcijski načrt je dober, pa tudi smel. Pri uresničevanju mora biti

živ. Pa vendar se moramo zavedati vsakodnevnih obveznosti članov v SRIPIH. Akcijski načrt (in SRIPI) morajo biti v pomoč. Ker je Slovenija majhna, je deležnikov manj. Glavna naloga partnerstva je tako odpiranje navzven, predvsem ob pomoči javnih zavodov, ki so pogosto kar dobro vpeti v evropski razvoj.

Doc. dr. Blaž Likozar, Kemijski inštitut

Vodja fokusnega področja Procesi in tehnologije, član Programskega sveta SRIP – Krožno gospodarstvo

Izvoz – svetla točka ali Ahilova peta našega gospodarstva?

● info@stajerskagz.si
● vera.kozmik@dialogco.eu

Pred časom je Luka Mesec, Levica, izrekel stavek, ki je mnoge gospodarstvenike in komentatorje dvignil na noge. Rekel je, da je slovenski izvoz Ahilova peta slovenskega gospodarstva, in s tem opozoril, da je usoda našega ekonomskega modela odvisna od izvoza in da je to točka, kjer stoji in pade naše gospodarstvo.

To isto opozorilo je izrekel tudi Boštjan Vasle, direktor Umarja, ko je izpostavil, da imamo geografsko zelo slabo porazdeljen izvoz, ki je osredotočen le na nekaj držav, da je tehnološko zaostal in postaja nekonkurenčen.

Slovenska podjetja so v letu 2017 izvozila za več kot 28 milijard evrov blaga, kar je 13,1 odstotka več kot leta 2016. Naša največja in najpomembnejša trgovinska partnerica je Nemčija, kamor gre 20,4 % celotnega izvoza. Pomembno dejstvo je tudi, da so za slovensko zunanjo trgovino najpomembnejši trgi članic EU-ja, saj je bilo tja usmerjenega kar 76,7 odstotka vsega izvoza.

Struktura izvoza in uvoza, 2017

V: SURS

© SURS

In kako je v Podravju?

Gospodarske družbe v Podravju so v letu 2016 ustvarile dobrih 8 milijard evrov prihodkov, kar je za 1 % več kot leto prej, z izvozom pa so dosegle 41,5 % svojih poslovnih prihodkov. Med 137 podjetji, ki so v letu 2016 (za 2017 so podatki še v obdelavi) izvozila največ, jih je 19 iz Podravja. Na prvem mestu je Impol, sledijo Swatycomet, TBP – tovarna bovdenov in plastike, Silkem in tako naprej.

3. Štajerski gospodarski forum, na katerem so gostje spregovorili o tem kako razmišljajo o strategiji izvoza, kako vidijo Slovenijo kot izvoznico

in kje so pasti, ki jih morda ne opazimo, si lahko ogledate na spletni strani www.stajerskagz.si.

Gostje oddaje so bili:

- **Marko Lukić**, direktor podjetja Lumar,
- **Trivo Krempel**, direktor družbe AJM okna-vrata-senčila,
- **Matjaž Merkan**, generalni direktor družbe Swatycomet in
- **Bojan Ivanc**, vodja analitike v Gospodarski zbornici Slovenije.

V nadaljevanju objavljamo nekaj zanimivih podatkov in misli, ki so jih gostje moderatorja ŠGF dr. Zorana Medveda v oddaji povedali. ►►

Marko Lukić, direktor podjetja Lumar

Izvoz je naša prednost. Naše podjetje zagotovo ne bi, če bi računali samo na domači trg, tako uspešno preživela Slovenija. Zelo pomembno je tudi, da smo zaradi izvozne usmerjenosti v stalnem stiku s trendi in novostmi na globalnih trgih, kar pomeni, da moramo biti tudi mi razvojno in inovativno usmerjeni, in to je za naš uspeh ključno.

Slovenija nikakor ni preveč odvisna od izvoza. V ekonomiji velja, da mednarodna menjava ustvarja dodano vrednost, in to drži. Tako majhna država, kot je Slovenija, sploh ne more biti zaprto in samozadostno gospodarstvo, zgodovinsko gledano smo bili vedno usmerjeni v izvoz in sploh si ne morem predstavljati, kako bi lahko drugače dobro in uspešno delali. Seveda pa moramo biti konkurenčni in kar je še bolj pomembno – ustvarjati moramo pogoje, v katerih bomo lahko konkurenčni.

Če smo v preteklosti z izdelki za izvoz lahko konkurirali na račun cenejše delovne sile, to danes ni več mogoče. Za izvoz je treba imeti tehnološko napredne in inovativne produkte. Velika prednost slovenskega gospodarstva sta visoka fleksibilnost in majhnost, ki je naša prednost, saj smo hitro prilagodljivi.

Razvoj naših izdelkov smo približali ciljnim trgom EU, prav tako naš poslovni model. Vsako tretje okno, ki ga naredimo, gre v izvoz. Zgradili smo poslovno mrežo, ne prodajamo končnim kupcem, ampak imamo na ciljnih trgih lokalne zastopnike, ki tržijo naše proizvode.

Izvozno orientirana so tista podjetja, ki jim je domači trg premajhen. Seveda pa ima od naše izvozne usmerjenosti veliko prednost tudi domači kupec, saj nas tuji trgi nenehno silijo v razvoj, v nove in boljše produkte.

V Sloveniji je vse več podjetij, ki so tehnološko zelo napredna in ki proizvajajo visokokakovostne tehnološke izdelke. Slovenska izvozno usmerjena podjetja so orientirana na zahtevne trge in standarde, ki jih ti trgi postavljajo, dosegamo, včasih celo presehamo. Priseganje na koncept Industrija 4.0 ne velja samo na papirju, vse več podjetij je, ki temu strogo sledijo in dosegajo zastavljene cilje strategije. S kakovostjo izdelkov običajno slovenska podjetja nimajo težav, problem se pojavi, ko je treba razviti in uveljaviti lastno blagovno znamko in poseči po večjem delu dodane vrednosti.

Trivo Krempl, direktor družbe AJM okna-vrata-senčila

Matjaž Merkan, generalni direktor družbe Swatycomet

Naši produkti so del tehnoloških postopkov drugih podjetij, naše produkte najdete praktično povsod, saj izvažamo v 80 držav. Naša prednost je, da smo vključeni v tehnološke procese drugih podjetij in da so naši produkti zelo kakovostni.

Seveda smo majhna in lepa država, kar nam priznavajo vsi, ki prihajajo k nam in poznajo naše okolje. Vendar vsi dobro vemo, da to ni dovolj, brez izvoza ne bi bili tako uspešna država, kot smo sedaj. Izvoz ni smo gospodarska panoga, izvoz pomeni, da smo povezani s svetom in da smo del tega sveta. Zapiranje v meje svoje države je preteklost, ki danes ne omogoča preživetja.

V izvozu je pomembno biti najboljši. Ni mogoče razmišljati o prvem, drugem in tretjem mestu, tako kot pri športu. Srebrna medalja v pridobivanju posla pomeni, da si bil prvi, ki si posel izgubil, in to seveda ni uspeh.

Vse omejitve, ki jih postavljajo posamezne države, seveda niso slabe in ne ovirajo razvoja in napredka. Nekatere med njimi, na primer na področju ekologije ali zaščite delovne sile, pomenijo izenačitev konkurenčnega okolja in pogojev za podjetja iz različnih sredin.

Bojan Ivanc, vodja analitike v Gospodarski zbornici Slovenije

Izvoz, s katerim se danes ponašamo, nas je po letih 2013 in 2014 prvi potegnil iz krizne situacije. Prav izvozniki so bili tisti, ki so prepoznali ugodne razmere na

trgih, ki so znali izkoristiti ugodno situacijo na trgu surovin in ki so začeli zaposlovati, in to v letih 2013, 2014 in 2015, kar je pomenilo pomemben preobrat v našem gospodarstvu.

Nekateri govorijo, da je naš izvoz geografsko slabo porazdeljen, vendar je to samo del resnice. Naš izvoz ni dosti drugače in nič slabše geografsko porazdeljen kot izvoz drugih držav, na primer izvoz Avstrije ali izvoz srednjeevropskih držav. Tudi te države približno tri četrtine svojega izvoza realizirajo znotraj EU trgov, izvoz je usmerjen v sosednje, ekonomsko močnejše države.

Res je, da je Nemčija naša najpomembnejša zunanjetrgovinska partnerica. Toda ne gre za celotno Nemčijo, gre za tri nemške zvezne države, ki so močne v avtomobilski industriji, v kateri so tradicionalno dobra tudi slovenska podjetja. Gre za močno industrijo in naša podjetja so specializirana za vrhunske izdelke za to industrijo. V tem so podjetja dobra in posledično to pomeni visok izvoz v Nemčijo.

Naš letni BDP znaša 43 milijard, od tega 35 milijard prinese izvoz, 28 izvoz blaga in 7 izvoz storitev. Izvoz je pomembno vezan na uvoz, bistveno pa je, v kakšnem razmerju sta izvoz in uvoz, in Slovenija ima zares dobro razmerje. Letni presežek na tekočem računu trgovinske bilance se pri nas ustavi pri 6 % in samo Nizozemska in Nemčija sta boljši od nas. Tak rezultat smo dosegli v zadnjih 10 letih, v letih 2006 do 2008 smo imeli visok trgovinski primanjkljaj. Leta 2007 so podjetja v povprečju ustvarila približno 30 % z izvozom, trenutno 40 %. Naredili smo velike korake naprej in pridobili na konkurenčnosti. In ker imamo izvoz diverzificiran po dejavnostih, ni potrebe po preveliki zaskrbljenosti glede naše izpostavljenosti, ne glede na to, da nimamo prav velike geografske razpršenosti.

Približno tri četrtine slovenskega blagovnega izvoza je vezana na znanega kupca. Naše blagovne znamke niso bile nikoli zelo pomembno izvozno blago, in to situacijo je zelo težko postaviti drugače.

Sodobno gospodarstvo temelji na vrednostnih verigah, enostavno ne izplača se obvladovati vse faze od začetka do konca izdelka, sploh pa ne v manjših ekonomijah. Konkurenčni smo lahko pri dejavnostih, kjer so potrebni ozko usmerjeno vrhunsko znanje in vrhunske sposobnosti.

Plačna vrzel med plačami žensk in moških se v Sloveniji povečuje

2. Štajerski gospodarski forum v letošnjem letu se je dotaknil vedno aktualne, čeprav velikokrat nedotaknjene teme: plačne vzreli med plačami žensk in moških v Sloveniji.

- info@stajerskagz.si
- vera.kozmik@dialogco.eu

Ženskam enostavno primanjkuje časa, da bi zaslužile več

Tema foruma je seveda samo en vidik večne teme o enakopravnosti žensk in moških. Ženske so v Sloveniji polno zaposlene, pa vendar obstaja v njihovem položaju glede na moške kar nekaj razlik. So bolj izobražene od moških, več jih tudi študira, od desetih, ki dosežejo stopnjo visokošolske diplome, je bilo v zadnjih letih 6 diplomantk in 4 diplomanti. Posledično se ženske seveda zaposlijo nekoliko kasneje. Zgovoren je podatek Statističnega urada RS, da je pri 25. letih zaposlenih 35 % žensk in 53 % moških, potem, v najbolj delovno aktivnih letih, torej med 30. in 49. letom starosti, pomembnejših razlik med zaposlenostjo žensk in moških ni, po 50. letu pa je večji delež žensk kot moških delovno aktivnih.

Tudi če je znan in uradno priznan podatek, da ženske v povprečju tedensko posvetijo domačim opravilom 25,5 ure, moški pa 7,8 ure, ni kakšnega razmišljanja o tem, kako to razmerje ovrednotiti, da na koncu življenjskega obdobja ne bodo prav ženske, še posebej samske, najrevnejša kategorija prebivalstva v Sloveniji. Prav ženske, ki po vseh podatkih, pa tudi po vseh naših praktičnih

izkušnjah, v večjem deležu skrbijo za bolne otroke, ostarele starše in druge družinske člane ter izkoristijo v povprečju 80 % vseh »svojih« dni bolniškega dopusta za nego svojih bližnjih in ne zase, so na koncu med najrevnejšimi.

EU: ženske v povprečju zaslužijo 16 odstotkov manj kot moški

Enako plačilo za enako delo ali za delo enake vrednosti za ženske in moške je splošno sprejeto načelo, ki velja v Evropski uniji in je ena ključnih vrednot in zavez tudi v Sloveniji. Ne glede na to pa plačna vrzel oziroma uradni kazalnik EU za merjenje neenakosti v plačah po spolu kaže, da so plače žensk v EU-27 nižje od plač moških v povprečju za 16 odstotkov.

- Če bi ženske v EU želele prejemati enako plačilo, kot ga prejemajo moški, bi morale delati dobra dva meseca več kot moški.
- Razlike so bile največje v Estoniji, na Češkem, v Nemčiji, Avstriji in Združenem kraljestvu, najmanjše pa v Luksemburgu in Italiji, Romuniji, Belgiji in na Poljskem.
- Največje razlike med menedžerji in menedžerkami: 23 %.
- Razlika je najmanjša pri uradnikih ter poklicih za storitve in prodajalcih, torej poklicih z najnižjimi plačami.

In kako je v Sloveniji?

Tudi v Sloveniji so plače žensk še vedno nižje do plač moških. Stati-

stični urad Republike Slovenije opozarja, da je na primer v letu 2015 povprečna bruto plača moških znašala 1.695 EUR, povprečna bruto plača žensk pa 1.594 EUR ali 94,0 % povprečne bruto plače moških. Razlika je občutna – 101 evro in se, sledeč statističnim podatkom, povečuje. Povprečna mesečna bruto plača žensk je skoraj v vseh dejavnostih nižja od povprečne mesečne bruto plače moških. Posledično imajo seveda ženske tudi nižje pokojnine in so med najrevnejšimi skupinami glede na starost.

V Sloveniji so razlike v povprečnih plačah po regiji velike in posledično je tudi višina plačne vzreli med moško in žensko plačo glede na regijo različna. Poglejmo si tabelo in si dovolimo tudi hipotetični izračun.

Največja razlika med moško in žensko plačo je na Gorenjskem in znaša kar 13,11 %, najmanjša pa v jugovzhodni Sloveniji, kjer je 0,3 %. Zares presenetljiv ali bolj rečeno pretresljiv podatek. Še bolj pretresljivo pa postane v trenutku, ko naredimo hipotetični izračun: če bi neka ženska 40 let ves čas dobivala povprečno plačo in če bi ob bok postavili moškega, ki prav tako vseh 40 let dobiva povprečno plačo, bi razlika med njunima plačama na Gorenjskem znašala kar neverjetnih 97.440 EUR. In to je potem seveda osnova za pokojnino. Ali je potem sploh še čudno, da veljajo v Sloveniji upokojene samske ženske za najbolj izpostavljene revščini?

Regija	Povprečna plača	Povprečna ženska plača	Povprečna moška plača	Razlika v %	Hipotetični izračun: povprečni zaslužek ženske, 40 let	Hipotetični izračun: povprečni zaslužek moškega, 40 let	Hipotetični izračun: RAZLIKA MED MOŠKIM IN ŽENSKIM zaslužkom po 40 letih delovne dobe
Gorenjska	1.663	1.549	1.752	13,11	743.520	840.960	97.440
Posavska	1.562	1.469	1.642	11,78	705.120	788.160	83.040
Goriška	1.598	1.531	1.653	7,97	734.880	793.440	58.560
Savinjska	1.540	1.479	1.590	7,51	709.920	763.200	53.280
Primorsko-notranjska	1.455	1.404	1.499	6,77	673.920	719.520	45.600
Podravska	1.548	1.499	1.593	6,27	719.520	764.640	45.120
Obalno-kraška	1.679	1.627	1.724	5,96	780.960	827.520	46.560
Pomurska	1.473	1.430	1.509	5,52	686.400	724.320	37.920
Osrednjeslovenska	1.879	1.826	1.926	5,48	876.480	924.480	48.000
Koroška	1.571	1.530	1.604	4,84	734.400	769.920	35.520
Zasavska	1.504	1.487	1.521	2,29	713.760	730.080	16.320
Jugovzhodna Slovenija	1.659	1.656	1.661	0,3	794.880	797.280	2.400

Razlike so povsod

Uradni podatki povedo, da je bila v 2016 povprečna bruto plača moških za 6,26 % višja od povprečne plače žensk. In podrobnosti? Poskusimo še z enim modelom in si pogledimo nekatere podrobnosti: če računsko izločimo oziroma poenotimo različno izobrazbeno strukturo, pridemo do precej večjih razlik. Tako so zaslužili moški v povprečju kar 16 % več, pogledano po dejavnostih pa so ta odstopanja tudi do 20 % in več. Višje in visoko izobraženi moški zaslužijo v povprečju kar 24 % več kot enako izobražene ženske. Precej višje so tudi plače moških z nižjo, a primerljivo izobrazbo. Pa ne zamenjajmo, da je žensk z višjo izobrazbo kar tretjina (moških le 19 %) ter na drugi strani primerjalno precej manj žensk, ki imajo samo osnovnošolsko izobrazbo. Dejansko prejemajo ženske z enako izobrazbo skoraj 20 % nižje prejemke. Predvsem je zanimivo, da so razlike v plačah večje v javnem kot zasebnem sektorju, največje so v dejavnosti zdravstva in

socialnega varstva. Seveda sama izobrazba zaposlenega pač ne odraža vse zahtevnosti delovnega mesta, kljub temu pa je odveč zadovoljstvo z izračunom, da je povprečna plača žensk skoraj enaka plači moških in da smo v Sloveniji glede tega bolj enakopravni glede na druge države.

Kje so razlike?

- Največje razlike so v najmlajši starostni kategoriji, torej od 15 do 24 let; moški imajo v tej starostni skupini v povprečju več kot deset odstotkov višjo plačo od žensk.
- Najnižje razlike so tik pred upokojitvijo, to je v starostni kategoriji od 55 do 64 let, in pri starostni skupini starejših od 65 let.
- V niti eni dejavnosti ženske s terciarno izobrazbo nimajo višjih plač od moških.
- V kategoriji najbolj izobraženega kadra so razlike med povprečnimi bruto plačami v Sloveniji najvišje: v povprečju imajo moški z višješolsko ali visokošolsko izobrazbo dobrih 20 odstotkov višjo

povprečno bruto plačo od žensk. Na takšno razliko najbolj vplivajo razlike v plačah v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva, kjer imajo moški v povprečju dobrih 37 odstotkov višjo plačo od žensk. Več kot 30 odstotkov višjo povprečno bruto plačo imajo moški tudi v finančnih in zavarovalniških dejavnostih.

- Najmanjše so razlike pri zaposlenih s srednješolsko izobrazbo. V letu 2016 je imel zaposleni moški s srednješolsko izobrazbo dobrih 15 odstotkov višjo plačo od ženske.
- Ženske imajo višje plače v t. i. nefeminiziranih dejavnostih, kot so oskrba z vodo, ravnanje z odpadki, saniranje okolja, kjer imajo moški najnižjo plačo v primerjavi z ženskami; v povprečju je njihova plača dobrih 13 odstotkov nižja od povprečne bruto plače ženske. Je pa treba upoštevati, da je v teh dejavnostih izmed vseh zaposlenih zgolj ena petina žensk; te, ki pa so zaposlene, so bolj izobražene in zasedajo boljše plačane delovne položaje.

SISTEMSKI IN Z ZAKONOM DOLOČENI UKREPI SO EDINI UČINKOVITI

Na Islandiji je v začetku letošnjega leta začel veljati zakon, ki kaznuje plačilno neenakost med spoloma. V boju proti diskriminaciji žensk so islandska podjetja, ki zaposlujejo več kot 25 ljudi, po novih pravnih okvirih obvezana pridobiti vladni certifikat, ki potrjuje plačilno enakost med spoloma. Ženske in moški morajo torej za enako delo dobiti enako plačilo, v nasprotnem primeru morajo plačati globo.

Ob tem je treba povedati, da je Islandija po podatkih Svetovnega gospodarskega foruma država z najmanjšo neenakostjo med ženskami in moškimi nasploh, in to že deveto leto zapored. Ne glede na to plačilna neenakost še vedno obstaja in njihov odgovor na to dejstvo je sprejeti zakon o kaznovanju.

Pokojninska vrzel: starejše ženske – visoko tveganje revščine

Izračunana pokojninska vrzel med spoloma, torej preprosto povedano, razlika med povprečno žensko in povprečno moško pokojnino znaša v Sloveniji 29 % in Slovenija je med petimi državami v EU, kjer je pokojninska vrzel najvišja, bolj natančno: poročilo z naslovom Pravična plača, dostojna pokojnina avtoric Majde Hrženjak in Žive Humer (Mirovni inštitut, 2015) razkriva vrsto izjemno zanimivih podatkov, med drugim ugotovitev, da Slovenija v EU na lestvici ekonomske neenakosti po spolu v starosti zaseda drugo mesto, takoj za Litvo.

Po podatkih je v Sloveniji za ženske pri starosti 75+ stopnja tveganja revščine dvakrat višja od stopnje tveganja revščine pri moških.

Urednica na BBC-ju odstopila s položaja zaradi neenake plače glede na moške kolege

V začetku letošnjega leta je urednica britanske javne radiotelevizije BBC Carrie Grace odstopila s položaja urednice v Pekingu zaradi plačne neenakosti v primerjavi z moškimi kolegi. Sredi julija je BBC namreč razkril, da je svoje najbolj znane moške voditelje plačeval petkrat več kot najboljše plačane voditeljice in da sta bili dve tretjini zaposlenih, ki so v etru in zaslužijo najmanj 150.000 funtov (169.000 evrov), moški.

Kar vsaka četrta ženska v starostni skupini 65+ živi v revščini (in vsak osmi moški). Povezava med plačno in pokojninsko vrzeljo (ki jo je seveda mogoče bistveno bolj enostavno in bolj natančno izračunati) seveda ni direktna, zelo težko pa bi jo zanimali in glede na podatke v prikazani tabeli se tudi ne bo zmanjševala. Ob tem ne smemo prezreti, da je v Sloveniji veliko žensk, ki po smrti življenjskega partnerja prejema pokojnino po njem, ker je ta višja, kot bi bila sicer njena. Velika pokojninska vrzel med spoloma je nedvomno posledica visoke sektorske plačne vrzeli v feminiziranih sektorjih, visokega deleža zgodnje upokojenih žensk tudi zaradi strukturne brezposelnosti. Dejstvo je, da se ekonomske neenakosti po spolu akumulirajo skozi celo življenje in se razgalijo v starosti.

Carrie Grace je ena od štirih mednarodnih urednic in urednikov, med katerimi sta dve ženski in dva moška, po julijskem razkritju pa je ugotovila, da moška prejemata najmanj 50 odstotkov več denarja kot ženski na tem položaju. »Menim, da sem že zdaj zelo dobro plačana, preprosto pa želim, da BBC spoštuje zakon in moške in ženske vrednoti enako.« Po njenih besedah se med zaposlenimi ženskami »potrpljenje in dobra volja iztekata«.

Oktober 2017 objavljeno poročilo je ugotovilo, da je na BBC-ju razlika med plačami žensk in moških 9,3-odstotna, medtem ko je povprečje v Veliki Britaniji 18,1 odstotka.

Oddajo ŠTAJERSKI GOSPODARSKI FORUM v sodelovanju pripravljata ŠGZ in RTV Slovenija, TV Maribor. 2. letošnji ŠGF je potekal v četrtek, 22. februarja 2018, v celoti pa si ga lahko ogledate na

www.stajerskagz.si

Gostje in gost 2. ŠGF:

Jolanda Lasič,
ZSSS, sekretarka za območje Podravja in Koroške

Vera Kozmik Vodušek,
DialogCo, d. o. o., podpredsednica Regijskega sveta poslovnih žensk in podjetnic pri ŠGZ

Mag. Tanja Salecl, sekretarka v Sektorju za enake možnosti, Ministrstvo za delo, družine, socialne zadeve in enake možnosti

prof. dr. Friderik Klampfer,
Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru

Šport in gospodarstvo – dvojna korist. Pa jo znajo gospodarstvo in šport(niki) tudi zares izkoristiti?

Če kaj, potem Slovenija ponuja številne uspešne športne zgodbe. Kako lahko in ali slovensko gospodarstvo sploh zna te uspešne zgodbe izkoristiti? Je v Sloveniji podpora podjetij športu še vedno bolj del družbene odgovornosti (in ali je s tem pravzaprav kaj narobe) ali vložena sredstva podjetja vendarle razumejo predvsem kot odlično naložbo v promocijo in oglaševanje?

- mojca.festanj@dialogco.eu
- vera.kozmik@dialogco.eu

Tudi šport je gospodarska panoga

O športu lahko razmišljamo kot o sprostitvi, aktivnosti za zdravje in veselje, pa vendar – šport je tudi industrija. Industrija, ki veče nase številne gospodarske panoge, podjetja nastopajo kot sponzorji in donatorji. Razmerja med športniki in podjetji so zapletena in vsakdo v njih išče svojo pot do uspeha. Vsebinsko foruma si lahko ogledate, v nadaljevanju pa izpostavimo nekaj zanimivih točk, ki so jih sogovorniki izpostavili.

Družbena odgovornost ali poslovno razmerje?

TONE VOGRINEC: V razmerju med športom in gospodarstvom gre

nedvomno za poslovno razmerje in hkrati tudi za družbeno odgovornost. Pomembno vprašanje pri tem je, kako daleč sega družbena odgovornost. Dejstvo je, da je bilo v prejšnjih časih to razmerje lažje vzpostaviti, saj je bilo pravzaprav vse naše, tako podjetja kot tudi športne organizacije, in je seveda bilo bistveno lažje priti do nekkih dogovorov, katerih posledice so bile v obojestransko korist. Sedaj, ko imajo podjetja znane lastnike, pa so stvari postale bistveno težje. Pri nas imamo podjetja v domači lasti in podjetja v tuji lasti. Pri podjetjih v domači lasti je lažje najti pot sodelovanja s kakovostnimi in uspešnimi športnimi organizacijami, ki imajo neko medijsko pozornost. Seveda, vsi športi ne dosegajo enake medijske pozornosti, razlike so velike. Interes tujih podjetij za sponzoriranje pa je seveda bistveno manjši, zanima jih predvsem in samo dobiček. Njihov interes za sponzoriranje lahko najdemo

samo pri svetovno prepoznanih športnikih in športih in če teh ni, niso zainteresirana za sodelovanje. Apeliramo lahko sicer na njihovo družbeno odgovornost, vendar jih je težko zainteresirati za sodelovanje.

Če bi naredili nek pregled, koliko doprinese šport in športne prireditve mestu, na primer Mariboru, bomo ugotovili, da je to zelo veliko. Športni dogodki pomeni prenočitve, pomenijo dogajanje in imajo poslovni učinek, ne samo za podjetje sponzorja ampak tudi za lokalno okolje. Maribor se polni skozi športne prireditve in to ni nepomembno, ob tem, da lahko sledimo tudi drugim učinkom in pozitivnim vplivom na mlade.

Navijači in domača publika si želi imeti tudi lokalne »heroje« in vprašanje ali ta izjemna globalizacija zares prinese h popularizaciji nekega določenega športa.

Oddajo ŠTAJERSKI GOSPODARSKI FORUM v sodelovanju pripravljata ŠGZ in RTV Slovenija, TV Maribor. 1. letošnji ŠGF je potekal v četrtek, 25. januarja 2018, v celoti pa si ga lahko ogledate na www.stajerskagz.si.

GOSTJE 1. ŠGF:

Tone Vogrinec, smučarski funkcionar

Milan Jarc, direktor podjetja Avto Jarc, sponzor Team to aMaze in NK Maribor ter podpredsednik NZS

Uroš Okoren, direktor agencije Sportelement, trženje in pokroviteljstvo v športu

Matevž Zupančič, direktor KK Helios Domžale in nekdanji direktor KK Union Olimpija

MILAN JARC: V preteklosti in tudi še sedaj je naše podjetje sodelovalo in pomagalo različnim športnikom in športnicam ter športnim ekipam, ne samo s svojimi sredstvi, predvsem tudi z organiziranjem podjetij in njihovim pridobivanjem za sponzoriranje. Situacije so različne od primera do primera, tudi zato, ker so športne ekipe oz. njihovi timi različno organizirani. Sedaj imamo zelo dobro izkušnjo pri ženskih odbojkaricah, kjer se zavedajo, da morajo storiti korak proti podjetju ne samo s prošnjo za sponzorstvo, ampak same iščejo načine promocije sponzorjev, in to zelo olajša odločitev za sodelovanje. Je pa treba povedati, da tuji lastniki podjetij, ki jih je sedaj v Mariboru že kar veliko, niso pripravljeni prav nič vlagati v to okolje in jih sponzoriranje športnih aktivnosti ne zanima.

V športu so vse bolj pomembne medijske pravice, ki prinašajo sredstva v šport in v prihodnjih organizacijah športnih prireditev bo treba vse bolj misliti tudi na ta vidik.

UROŠ OKOREN: Tako kot mnoge stvari se tudi trženje v športu izredno spreminja. Danes je trženje v športu del marketinške strategije v posameznih podjetjih. Seveda so podjetja tudi v preteklosti sponzorirala športnike in športne dogodke, vendar se v resnici še niso zavedala, kaj to za njih pravzaprav pomeni in kaj jim lahko prinese. Podpis sponzorske pogodbe namreč je in mora biti začetek sodelovanja in aktivnosti tudi pri sponzorju, ki terja dodatno aktiviranje, če hočemo doseči dobre rezultate in maksimirati cilje. Pravzaprav so bile neka prelomnica olimpijske igre v Londonu (2012), ko so podjetja začela »uporabljati« športnice in športnike v svojih sponzorskih sporočilih in oglasih. Športni marketing se namreč razvija preko velikih športnih dogodkov ali pa z uvrščanjem na velike dogodke. Največji razvoj v športnem trženju

zagotovo pomenijo olimpijske igre in svetovna ter evropska nogometna prvenstva. Slovenija je premajhna za organizacijo velikih športnih dogodkov, kar zavira večji razvoj športnega trženja. Kljub temu pa so mnoga podjetja v zadnjih letih spoznala, da se da tudi preko sponzoriranja v športu izpolniti del marketinških ciljev.

Seveda pa lahko tudi z določenimi mehanizmi zahteva družbeno odgovorno obnašanje podjetij. Tako je tudi v tujini. Bi pa morala k temu resno in odgovorno pristopiti. Na drugi strani pa morajo tudi pretendenti na sponzorska sredstva, torej športni klubi, narediti svojo domačo nalogo in zagotoviti aktivnosti, v katerih bodo podjetja videla plus zase.

Vsako vlaganje v področje športa je seveda dobrodošlo, zavedati pa se moramo, da ga ni veliko, tudi zato moramo tudi sami opraviti kakšno nalogo prej. Pri tem izpostavljam področje športnih stav, kjer se bojimo vsega in praktično ničesar ne uredimo. O tem področju bo treba spregovoriti, vsi podatki namreč kažejo, da bi ob odprtem sistemu športnih stav v slovenski šport prišlo več denarja.

Tuji lastniki, ki ohranjajo sponzorska sredstva, običajno postavijo neke jasne cilje in pričakovanja in ohranjajo sredstva samo v primeru, da se ti cilji uresničujejo, hkrati pa pustijo dokaj proste roke kako delati.

V Sloveniji imamo možnost organiziranja tudi večjih športnih prireditev, ki pa so finančno izjemno zahtevni podvig. Zavedati se tudi moramo, da se velike športne prireditve pravzaprav kupijo in kupiti jih je smiselno samo v primežu, da jih potem zares dobro izkoristimo.

MATEVŽ ZUPANČIČ: Košarkaški klub Helios Suns iz Domžal je pravzaprav primer odnosa šport

– gospodarstvo. Klub je v zadnjih letih pokazal izjemen preživetveni nagon, preživel je dve menjavi lastniške strukture podjetja, ki je sicer že 37 let generalni sponzor kluba, kar je za naše okolje izjemno dolga doba. Podjetje Helios je, kot vemo, najprej prešlo v avstrijske roke in si zastavilo zelo ambiciozne poslovne načrte, potem pa je bilo kmalu prodano japonskim lastnikom. Uprava kluba je uspela prepričati novega lastnika, da ostane sponzor kluba, kar je pravzaprav izjemen uspeh. Seveda pa je to sedaj zelo zahtevna naloga za klub tudi vnaprej. Odločitev Heliosa, da da priložnost klubu za tri leta, sedaj nalaga klubu, da prepriča lokalno okolje v sodelovanje. Klub se zaveda pomena glavnega sponzorja in se je zelo približal njegovemu značaju in kulturi. Ni pritiskov za nerealnimi rezultati, ceni se delavnost in pripadnost in lahko rečem, da sta si kultura kluba in lastnika zelo zelo blizu, kar omogoča dobro sodelovanje.

V športnem marketingu je izredno pomembno, da znamo dobro predstaviti neko športno zgodbo, da jo zares znamo prodati. Ni problem iztržiti zgodbo Luke Dončiča ali Tine Maze ali Gorana Dragiča. Toda kako predstaviti in prepoznati »zgodbo« in njen potencial v nekem še ne prepoznavnem igralcu ali klubu? Za to pa potrebujemo profesionalne klube in sploh profesionalni pristop. To je edini način dela na daljši rok in prepoznavanja potencialov za katere lahko potem pridobiš podjetja kot sponzorje.

Žal sta šport in kultura dve področji, ki se jima podjetja, ko začnejo razmišljati o varčevanju, najprej odpove. Hkrati pa je treba dodati, da se je nekaj sponzorstev ohranilo tudi po prihodu tujih lastnikov, ki pa ne vlagajo svojega znanja v to področje, ampak pričakujejo iniciativo in realizacijo na naši strani. ●

Kako pa kaj kadri v Podravju?

Brezposelnost se v Sloveniji še naprej zmanjšuje. Marca se je na Zavodu RS prijavilo 5.254 brezposelnih, kar je 10,8 % manj kot pred letom. Ob koncu marca 2018 je bilo registriranih 81.220 brezposelnih, to je 5,2 % manj kot februarja in 14,7 % manj kot marca 2017

● vera.kozmik@diagco.eu

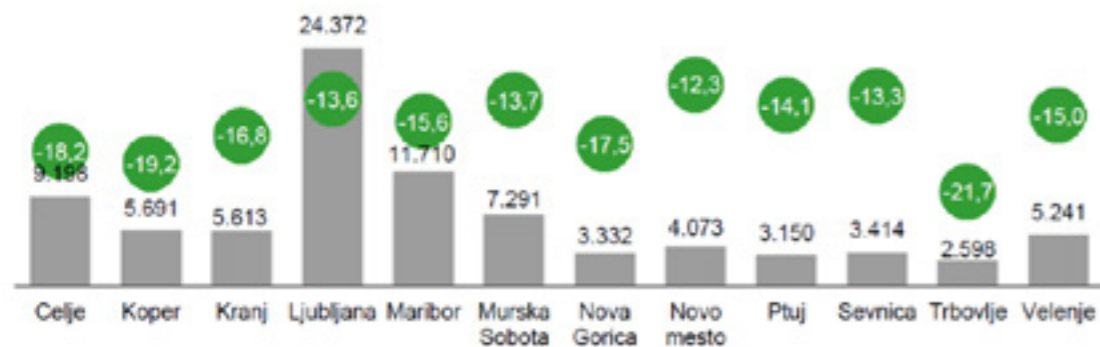
DELOVNO AKTIVNO PREBIVALSTVO V PODRAVJU

Zavod RS za zaposlovanje redno izdaja poročila, iz katerih je vidna kadrovska situacija v Sloveniji in v posameznih regijah. Poglejmo nekaj podatkov.

V nadaljevanju je graf, ki prikazuje,

koliko je bilo v posameznih območnih službah Zavoda RS za zaposlovanje (v regiji Podravje delujeta Območna služba v Mariboru in v Območna služba v Ptujju) v februarju 2018 prijavljenih brezposelnih oseb in kakšna je stopnja letne rasti oz. v tem primeru padca. Na Območni službi Maribor je torej prijavljenih 11.710 brezposelnih oseb, kar pomeni 15,6 % manj kot februarja 2017, na Ptujju pa 3.150 brezposelnih oseb oz. 14,1 % manj kot februarja 2017.

Registrirane brezposelne osebe po območnih službah Zavoda RS za zaposlovanje v februarju 2018, število in letne stopnje rasti

REGISTRIRANA BREZPOSELNOST V PODRAVJU

Konec letošnjega marca je bilo v naši regiji registriranih 14.047 brezposelnih oseb, kar je za 2.229 oseb oz. 13,7 % manj kot marca 2017. V primerjavi s predhodnim mesecem se je registrirana brezposelnost znižala za 775 oseb oz. za 5,2 %, kar je enak delež kot v Sloveniji.

Ob koncu februarja 2018 je 4.389 oz. 29,6 % brezposelnih oseb pre-

jemalo denarno nadomestilo. Povprečna višina bruto izplačanega denarnega nadomestila je znašala 712,37 EUR.

ZAPOSLOVNE MOŽNOSTI V PODRAVJU

Letos so delodajalci v Podravju napovedali 5.759 prostih delovnih mest. Med temi je bilo največ povpraševanja po naslednjih poklicih: natakarji (246), varilci ipd. (240), delavci za preprosta dela v predelovalnih

dejavnostih (227), elektroinštalaterji (220), vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev (194), orodjarji ipd. (182), čistilci, strežniki in gospodinjski pomočniki ipd. v uradih, hotelih in drugih ustanovah (132), pripravljavci in monterji kovinskih konstrukcij (127), zidarji ipd. (120), strugarji ipd. (117), prodajalci (114), elektromehaniki (113), upravljalci procesnih strojev za pridobivanje in obdelavo kovin (112), tajniki (109), komercialni zastopniki za prodajo ipd. (107).

VAJENIŠTVO – v šolskem letu 2018/19 tudi v Podravski regiji

info@stajerskagz.si

Podjetja se že tradicionalno soočajo s pomanjkanjem kadra določenih poklicev, ki so med mladimi neprikljubni tudi zato, ker jih preslabo poznajo. Pri odločanju o nadaljnjem šolanju se močno opirajo na mnenje svojih staršev, ki za določene poklice menijo, da se jih še vedno opravlja na enak način kot pred 25 ali celo več leti. Zato se jim marsikateri poklic ne zdi zanimiv, kljub temu da o njem ne vedo prav veliko.

»Mladi si predstavljajo, da bodo celo delovno dobo obtičali za enimi in istim strojem, če se odločijo za poklicno šolo. Danes je drugače. Če pogledamo recimo CNC operaterje. Zanje se zahtevajo res specifična tehnološka znanja, zato lahko tudi takšen poklic prinaša številne izzive na delovnem mestu ...,« pravi Tina Menard iz podjetja Poclain Hydraulics, kjer so med prvimi prepoznali priložnost, da s ponovnim uvajanjem vajeništva lahko približajo mladim tudi manj priljubljene poklice. Med prvimi so uredili vse pogoje za sprejem dijakov in vajencev na praktično usposabljanje z delom. V šolskem letu 2017/18 vajencev sicer še nimajo, a se trudijo, da bodo mladi prepoznali perspektivnost njihovega podjetja in vajeništvo opravljali tam v prihodnjih letih.

Prednosti za vajence in podjetja

Po zgledu uspešnih evropskih držav (Švica, Danska, Nemčija, Avstrija ...), kjer ima vajeništvo močno tradicijo, smo v šolskem letu 2017/18 začeli s ponovnim poskusnim uvajanjem vajeniške oblike izobraževanja tudi pri nas. Vajeniški sistem je praktično zasnovan program srednjega poklicnega izobraževanja, pri čemer vsaj 50 % časa učenci preživijo neposredno v podjetju, kjer se

učijo z delom in že zelo mladi pridobivajo delovne izkušnje, preostali del izobraževalnega programa – tj. splošno-izobraževalne predmete pa opravijo v šoli. Vajenci imajo ob sebi mentorje, ki zanje skrbijo in jim v sodelovanju s delavci prenašajo specifična znanja in izkušnje. Vajenci se raje učijo, saj teoretično znanje takoj osmislijo pri praktičnem delu v podjetjih. Na ta način ustrezneje spoznavajo poklic, za katerega se izobražujejo,

rastejo s kolektivom, pridobivajo delovne navade, se naučijo odgovornosti in vztrajnosti ter sodelovanja v timih. Podjetja, ki preko vajeništva aktivno sodelujejo pri izobraževanju in usposabljanju, vzgajajo in »gradijo« mlade tako, da pridobivajo tiste kompetence, ki so na delovnem mestu in na trgu dela najbolj iskane. V času vajeništva delodajalci vajence dobro spoznajo, kar jim olajša odločitev glede nadaljnje zaposlitve.

DOLGOTRAJNA BREZPOSELNOST

OB KONCU MARCA 2018 JE BIL V PODRAVJU POVPREČNI ČAS BREZPOSELNOSTI 23,6 MESECA, V SLOVENIJI PA 29,4 MESECA.

Naraščanje števila dolgotrajno brezposelnih ni samo v Sloveniji, ampak je tudi v Evropski uniji ena ključnih težav na trgu dela, saj ima negativne posledice, tako socialne kot ekonomske, za posameznika in za družbo v celoti. Dolgotrajna brezposelnost namreč povečuje socialno stigmo, vpliva na zmanjševanje kompetenc posameznika, manjšo motivacijo in večjo možnost za pojav zdravstvenih težav. Dolgotrajno brezposelni imajo zato manjše možnosti za zaposlitev. Zaskrbljujoče je, da narašča število brezposelnih oseb, ki so izrazito dolgotrajno brezposelne, torej neuspešno iščejo zaposlitev že 2 leti ali več.

Dolgotrajni brezposelnosti so bolj izpostavljeni starejši brezposelni, ki med delodajalci veljajo za manj zaželeni zaradi manjše prilagodljivosti, fleksibilnosti, v mnogih primerih neprimerne izobrazbe in nepripravljenosti za nova znanja, poleg tega pa se jim delodajalci izogibajo zaradi visokih stroškov zaposlovanja takih oseb (dodatki na delovno dobo, starejši so varovana kategorija). Čedalje več je med dolgotrajno brezposelnimi tudi visoko izobraženih oseb, čeprav predstavlja največjo težavo dolgotrajna brezposelnost oseb z nizko ravnijo izobrazbe.

Najpogostejši razlog, zaradi katerega so dolgotrajno brezposelne osebe pristale v zatečeni situaciji, je iztek zaposlitve za določen čas, ki je tudi sicer najbolj pogost razlog prijave v evidenco brezposelnih vseh na novo prijavljenih brezposelnih oseb. Med pogostejšimi razlogi so še stečajni in trajni presežki ter iskanje prve zaposlitve.

»Vedno težje je dobiti primeren kader. Pri vajeništvu pa imaš vajenca 'v rokah' od začetka in imaš vse pogoje, da je že ob prvi zaposlitvi tvoj idealen kandidat.« pravi Mitja Gregorič iz podjetja Mlinostroj, d. o. o., ki je na vajeništvo v tem šolskem letu sprejelo 4 vajence.

»Vajeništvo se mi zdi precej boljše kot strokovni predmeti. Znanje namreč pridobiš s prakso, srečaš se tudi s težavami, se tako naučiš reševanja strokovnih problemov in osvojiš vrline, ki bi jih s teoretičnim delom zelo težko,« pravi eden izmed njihovih vajencev.

Čeprav je bil Zakon o vajeništvu potrjen šele 8. maja 2017 in je pričel veljati 3. decembra 2017, smo v Sloveniji pričeli s poskusnim uvajanjem vajeništva že v šolskem letu 2017/18. Na Gospodarski zbornici Slovenije je bilo za to šolsko leto registriranih 56 vajeniških pogodb.

Prvi vtisi podjetij in vajencev so pozitivni in zaenkrat imamo pozitiven priliv vajencev v vajeniško obliko izobraževanja iz redne, šolske oblike, kar pomeni, da je ta način tudi za mlade privlačen, le premalo o tem vedo. Interes podjetij za sklepanje vajeniških pogodb je zelo velik. Manjši je interes mladih, zato bo potrebno vajeništvo in deficitarne poklice konstantno promovirati. »Na Gospodarski zbornici Slovenije prosimo vsa podjetja, ki bi bila pripravljena sodelovati pri promociji, da se nam oglasijo (kontakti so objavljeni na spletni strani GZS-Vajeništvo). V kratkem času, ki nam je bil na razpolago od uvedbe poskusa do vpisa v srednje poklicne šole, smo ugotovili, da je učence, predvsem pa starše potrebno prepričati z osebnim pristopom,« pravijo na zbornici.

Programi in šole, ki bodo v šolskem letu 2018/19 izvajali vajeniške programe

V šolskem letu 2018/19 bodo učenci vajeniško obliko izobraževanja lahko izbrali tudi v podravski regiji. Po vajeniški obliki bosta potekala 2 programa, in sicer za poklic oblikovalec kovin – orodjar in slikopleskar – črkoslikar. Šole, vključene v vajeništvo, in preostali programi so navedeni v desni tabeli:

REGIJA	PROGRAM	ŠOLA
Podravska regija	Oblikovalec kovin – orodjar	Tehniški šolski center Maribor, Srednja strojna šola
Podravska regija	Slikopleskar	Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor
Pomurska regija	Gastronomske in hotelirske storitve	Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci
Savinjska regija	Steklar	Šolski center Rogaška Slatina
Savinjska regija	Strojni mehanik	Šolski center Velenje, Strojna šola Velenje
Spodnjeposavska regija	Strojni mehanik	Šolski center Krško - Senica, Srednja poklicna in strokovna šola Krško

Kako podjetja in vajenci sklenejo pogodbo?

Izbira vajenca v podjetju poteka tako, da podjetje najavi vajeniško mesto pri zbornici. Podjetja, ki še niso najavila vajeniških mest, lahko to še vedno storijo preko obrazca, objavljenega na povezavi: <https://www.gzs.si/vajeništvo/vsebina/AKTUALNO/ArticleId/61806/najava-ucnih-mest-za-solsko-letu-20182019>. Najavljena vajeniška mesta so objavljena na spletni strani zbornice. Trenutno je najavljenih več kot 620 vajeniških mest.

Učenci in učenke, kandidati za vajeniška mesta, pošljejo vloge delodajalcem

oz. se dogovorijo za spoznavna srečanja po telefonu. Delodajalci zberejo vajence in z njim podpišejo vajeniške pogodbe, ki veljajo za celotno obdobje šolanja. Zbornica registrira vajeniške pogodbe. Na podlagi registrirane vajeniške pogodbe se vajenec vpiše v šolo. V primeru, da pride med vajencem in delodajalcem v času vajeništva do želje po prekinitvi pogodbe, to zadrego rešujejo zbornice.

Katera podjetja lahko sklepajo vajeniške pogodbe?

V sistem vajeništva lahko vstopijo vsa podjetja, ki imajo verificirano učno mesto, kar pomeni, da imajo ustrezne

materialne (nudijo ustrezno okolje, kjer se vajenec lahko usposablja) in kadrovske pogoje (imajo usposobljenega mentorja, ki bo skrbel za vajence).

Podjetje, ki se odloči za verifikacijo učnih mest, naprej izpolni vlogo, ki je objavljena na spletni strani GZS: <https://www.gzs.si/vajeništvo>. Izpolnjeno vlogo

pošlje na Gospodarsko zbornico Slovenije, ki opravlja vse nadaljnje postopke verifikacije.

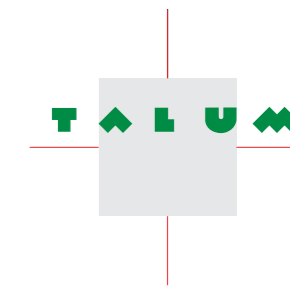

Več informacij o vajeništvu si lahko ogledate na naši spletni strani: <https://www.gzs.si/vajeništvo>.

Gospodarska zbornica Slovenije

Ana Žemva Novak, 01 589 85 31, ana.zemva.novak@gzs.si

Kompetentni zaposleni so ključni za razvoj družbe in gospodarstva

Lahkota prihodnosti

● guest@talum.si

V zadnjih letih se v Sloveniji ob hitri gospodarski rasti srečujemo s pomanjkanjem delovne sile, predvsem v panogah, kjer so ključna tehnična in naravoslovna znanja. Mladi, čeprav aktivni iskalci zaposlitve, žal ne ustrezajo potrebam gospodarstva, ki se pospešeno sooča s tehnološkim razvojem, digitalizacijo, avtomatizacijo, logistiko in številnimi strokovnimi izzivi. Žal ob vsakokratni konjunkturi opazamo, da izobraževalni sistem ne sledi potrebam gospodarskega razvoja.

V sedanjih razmerah je zelo pomembna strateška naravnost gospodarske družbe, ki poleg nujnih vlaganj v proizvodnjo, avtomatizacijo in posodobitve poslovanja hkrati skrbi za zaposlene in nadgrajuje njihovo znanje, krepi motivacijo in skrbi tudi za njihovo zdravje. V Talumu zaposlenim že vsa leta posvečamo posebno skrb, posebej pri nadgrajevanju strokovnih znanj, saj delujemo v panogi, kjer je potrebno obvladovati sodobne tehnologije in pri tem zadoščati strogim okoljskim standardom. Nastopamo na izredno zahtevnem trgu, kjer sta kakovost in stroškovna učinkovitost nujni za obstanek, šele neprestan razvoj in prebojne inovativne zamisli pa prinašajo konkurenčno prednost. A ne za dolgo, saj nove tehnologije in potrebe trga prihajajo z vedno večjo hitrostjo.

Za uspeh potrebujemo usposobljene, strokovno podkovane kadre, ki znajo ustvarjalno razmišljati, so podjetni in samoiniciativni, hkrati pa dobro delujejo v skupini, so se pripravljene neprestano dodatno izobraževati, tako na neformalni kot na formalni ravni, so predani svojemu delu in podjetju ter doseganju skupnih ciljev.

Skrb za mlade potencialne zaposlene

Za doseganje teh ciljev posebno skrb posvečamo mladim potencialnim zaposlenim, katerim želimo približati aluminij in njegovo rabo, predstaviti deficitarne poklice, za katere zaposluje. Organiziramo praktične prikaze poklicev, kjer se lahko mladi поблиže spoznajo z delovnim okoljem in nalogami. V lanskem letu smo sklenili projekt Raketa v garaži, s katerim smo osnovnošolce zadnjih dveh razredov v

Spodnjem Podravju informirali o tehničnih poklicih. S srednjimi tehničnimi šolami sodelujemo pri izvajanju prakse. V okviru Strateškega sveta za metalurgijo smo sodelovali pri uspešni pobudi za ponovno uvedbo programa metalurški tehnik na Srednji šoli Slovenska Bistrica. Na področju raziskave materialov in trajnostnega razvoja dejavno sodelujemo s fakultetami. V letošnjem letu bomo izvajali program vajeništva za oblikovalca kovin. Stalno smo prisotni na tržnicah poklicev in zaposlitvenih sejmih ter promocijah poklicev v šolah, da bi tako mladim čim bolj približali zanimivosti dela v poklicih, po katerih je veliko povpraševanje. Pozornost posvečamo tudi potencialnim bodočim sodelavcem s štipendiranjem in omogočanjem opravljanja šolskih ali študijskih praks ter pomočjo pri pripravi seminarских nalog in diplomskih del.

Leta 2013 je Marko Drobnič, predsednik uprave Taluma, postal eden prvih slovenskih Ambasadorjev znanja in podelil je prve reference mladim, ki so s svojim aktivnim sodelovanjem izkazali poseben potencial. Že leta 2014 smo pridobili certifikat Učče se organizacije, ki je potrdil naše dolgoletno delo na področju izobraževanja in usposabljanja in obenem postal zaveza za stalen razvoj tega področja tudi v prihodnje. Znanje in zavzetost zaposlenih sta tudi ena od naših konkurenčnih prednosti, česar se dobro zavedamo.

Skrb za zaposlene

Stalno izobraževanje zaposlenih je nujen pogoj, da smo lahko konkurenčni na trgu in sledimo tehnološkemu razvoju. Vsakemu novemu sodelavcu prenesemo čim več upo-

rabnih znanj in poskrbimo za dodatna izobraževanja. Kadar nekdo nima ustreznih znanj, mu omogočimo tudi prekvalifikacijo. Skrbimo za medgeneracijski prenos znanj in krepimo pripadnost podjetju. Zaposlenim nudimo brezplačna dodatna strokovna usposabljanja in izobraževanja, tudi jezikovno izobraževanje, organiziramo strokovne ekskurzije in team buildinge. Posebej spodbujamo inovativnost med zaposlenimi, zato z vsakoletno akcijo pod sloganom »Upam.si« zaposlene nagradujemo (s priznanji, darili in denarno nagrado) za njihovo inovativnost. Tudi za dolgoletne delovne dosežke in za uspešno delo zadnjih nekaj let oziroma za izjemne dosežke.

Z neprestanim vključevanjem v razvojne projekte zaposlenim omogočimo strokovni razvoj in izzive na strokovnem področju.

Za zdravje zaposlenih skrbimo s sistematičnimi ciljanimi aktivnostmi in ukrepi, ki potekajo pod imenom Zdravo Talum. Med drugim imajo naši sodelavci brezplačno na voljo kopanje v ptujskih termah (z obiskom fitnesa), nordijsko hojo, rekreacijo v športni dvorani Kidričevo (odbojka, košarka in namizni tenis), rekreacijo v športni dvorani OŠ Hajdina (mali nogomet), skupinsko vadbo (joga, pilates, aerobika ...) in udeležbo na kolesarskem dogodku Poli maraton. Prav tako se lahko brezplačno cepijo proti sezonski gripi in klopnemu meningoencefalitisu. Enkrat na leto organiziramo dan za zdravje Zdravo Talum, ko se sodelavci družimo ob pohodu, kolesarjenju, tenisu, spoznavanju konj in ježi, plavanju in pustolovskem plezanju.

Zavedamo se, da je razvoj zaposlenih nujna in hkrati stalni izziv, saj je nenehno potrebno iskati nove poti in možnosti za pridobivanje novih delavcev in ohranjanje že zaposlenih. Takšnih z aktualnimi strokovnimi znanji, zavzetostjo in kreativnostjo. Zato se bomo v Talumu še naprej trudili, da bomo naše dobre prakse za razvoj kompetentnih zaposlenih še razvijali in nadgrajevali.

Dodatna ugodnost, ki so je deležni naši zaposleni, je tudi vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje, kar omogočimo vsem zaposlenim v Skupini Talum.

? KAdrovvska KOnferenca

8. in 9. november 2018, Zreče

Pomlad je zacvetela
v vsej svoji lepoti ...

... in z njo je prišel čas,
da si rezervirate termin za
**5. KAdrovsko KOnferenco
v Zrečah.**

Se vidimo
8. in 9. novembra 2018!

IZ PRAKSE ZA BOLJŠO PRAKSO

Predstavili bomo praktične primere in izmenjali izkušnje!

Tudi letos bodo na predavanjih in delavnicah z vami številni vodilni strokovnjaki na področju delovnega prava, kadrovskega svetovanja ...
Uspešna slovenska podjetja pa vam bodo predstavila,
KAKO teorijo uspešno prenesti v prakso.

Konferenco prirejajo:

DKD Ptuj

Z e-potrdilom prihranite čas in denar

Po novem si lahko izvozniki elektronsko potrdilo o poreklu blaga natisnete na svojem delovnem mestu

● Mag. Eva Žontar, vodja oddelka Javne listine, Gospodarska zbornica Slovenije

○ eva.zontar@gzs.si

Ni potrebno več na GZS

E-potrdilo o poreklu blaga si lahko sedaj izvozniki natisnejo sami na svojem delovnem mestu. S tem prihranijo čas in denar, potrdilo pa je običajno izdano v nekaj minutah. Sami si lahko natisnejo vsebino, žig GZS, podpis pooblaščenice osebe in QR kodo za preverjanje resničnosti potrdila na predhodno kupljene obrazce. »Izvoznikom priporočamo, da imajo zalogo praznih obrazcev, pred izvozom pa naj izpolnijo vlogo na spletni strani in naložijo ustrezne priloge kot pri običajnem postopku. V nekaj minutah bodo po elektronski pošti obveščeni, ali je izdaja potrdila odobrena oz. če je potrebna dopolnitev,« poudarjajo na oddelku Javne listine pri GZS.

Slovenski izvozniki lahko dobijo elektronska potrdila o poreklu blaga, vendar elektronsko v tem primeru ne pomeni, da končno potrdilo obstaja samo v e-obliki. Blago mora še vedno spremljati potrdilo v papirni obliki, ki ga je treba predložiti pri postopku uvoza v končni državi.

Potrebno pri uvozu v tretje države

Potrdilo o poreklu blaga se izda za posamezno pošiljko in praviloma spremlja blago. Potrebno je pri uvozu v tretje države. Obvezno je za izdelke, za katere se uporabljajo posebni nepreferencialni uvozni režimi po zakonodaji države uvoznice, npr. protidampinške dajatve, zaščitni ukrepi, kvote. Izdaja se na zahtevo kupca, banke in drugih institucij, ki so vključene v izvozno-uvozni postopek. Je podlaga za določitev oznake »made in ...«. »Priporočamo, da se že pred sklenitvijo posla oz. pred začetkom proizvodnje pozanimate, kaj se zahteva pri uvozu določenih izdelkov v posamezno državo,« pravijo na oddelku Javne listine.

Potrdilo o poreklu blaga (Certificate of Origin)

je mednarodni trgovinski dokument, ki pove, v kateri državi je bilo blago pridobljeno, proizvedeno ali predelano. Je osnova za določitev carinskih dajatev, orodje za izvajanje ukrepov zunanjetrgovinske politike oz. zunanje politike. Uporablja se tudi za statistiko in označevanje blaga. Včasih je pogoj za prijavo na javna naročila.

V praksi pa ...

Največ potrdil izdajo za izvoz na Kosovo, v Ukrajino, Združene arabske emirate, Belorusijo, Rusijo, Tur-

čijo, Indijo, na Kitajsko, v ZDA in Iran. Večino je potrdil za blago slovenskega porekla, vendar tudi za blago po poreklu iz drugih držav Evropske unije in tretjih držav, npr. Kitajske, ZDA, Rusije, Turčije, Bosne in Hercegovine, Srbije in Švice. ●

POTRDILO O POREKLU BLAGA

Vabilo na seminar z delavnico

V okviru izobraževanj bo za člane na Štajerski gospodarski zbornici 24. maja 2018 ob 10. uri seminar s praktično delavnico na temo dokumentacije in potrdil o poreklu blaga. Na seminarju bomo podrobneje predstavili področje nepreferencialnega porekla blaga. Med drugim bomo odgovorili na vprašanja, kot so:

- kaj je potrdilo o poreklu blaga,
- kdaj se uporablja,
- katera dokazila so potrebna v postopku pridobitve potrdila,
- mednarodna razsežnost potrdil,
- izvedba postopka itd.

Predstavili bomo sistem elektronskega izdajanja potrdil o poreklu blaga in pridobitve drugih listin, potrebnih v postopkih mednarodnega poslovanja, in pogledali bomo praktične primere pridobitve potrdil. Dobrodošla so tudi vaša vprašanja. Konkretne primere lahko obravnavamo individualno po dogodku. Seminar je namenjen osebam v podjetjih, ki so vključeni v izvozne postopke.

Predavala bo mag. Eva Žontar, vodja oddelka Javne listine pri GZS in članica Mednarodnega odbora za poreklo pri Mednarodni trgovinski zbornici in Odbora za carino pri Eurochambres.

Kotizacija: člani 30,00 EUR + DDV, nečlani: 60,00 EUR + DDV

Kako skrbite za duševno zdravje zaposlenih?

V slovenskih podjetjih manjka celovitih in sistematično zasnovanih ukrepov za ohranjanje in krepitev duševnega zdravja zaposlenih

V okviru projekta »Celovita psihosocialna podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile (NAPREJ) – Zdravo in aktivno v prihodnost!« je bila izvedena analiza stanja na področju duševnega zdravja zaposlenih in obvladovanja psihosocialnih dejavnikov tveganja (v nadaljevanju PSDT). Rezultati so pokazali, da gre za aktualno temo, ki pa bi ji bilo potrebno v slovenskih podjetjih nameniti še več pozornosti.

Duševne težave med zaposlenimi vse pogostejše

Iz obstoječih analiz na evropski ravni je razvidno, da se zaposleni pogosto soočajo s težavami v duševnem zdravju na delovnem mestu (European Communities, 2008), kar nakazuje na potrebo po tem, da podjetja v delovnem okolju prepoznajo dejavnike tveganja za razvoj težav v duševnem zdravju ter posameznikom omogočijo pravočasno strokovno pomoč. Težave v duševnem zdravju namreč negativno vplivajo na posameznikovo počutje in delovno storilnost, hkrati pa so povezane z večjim številom bolniških odsotnosti. Slednje potrjujejo tudi podatki Nacionalnega inštituta za javno zdravje - po številu izgubljenih delovnih dni v Sloveniji v letu 2016 in po povprečnem trajanju ene bolniške odsotnosti so se duševne in vedenjske motnje uvrščale na četrto mesto, med razlogi za skrajšan delovnik na drugo. Najpogostejši razlogi za obiske zdravstvenega sistema zaradi duševnih težav so stresne motnje, anksiozne motnje in depresija.

Med najpogostejšimi ukrepi so izobraževanja

Pregled domačih in tujih dobrih praks s področja duševnega zdravja zaposle-

ni in obvladovanja PSDT je pokazal, da obe področji tako tuja kot slovenska podjetja največkrat naslavljajo preko izobraževanj za zaposlene s področja prepoznavanja in obvladovanja stresa ter medosebnih odnosov in komunikacije pa tudi preko izobraževanj za vodstvene kadre o tem, kako zaznati in ukrepati v primeru duševnih težav zaposlenih. Predvsem med tujimi dobrimi praksami so zelo pogoste nacionalne kampanje, ki so namenjene osveščanju delodajalcev o pomenu duševnega zdravja zaposlenih (npr. kampanje za destigmatizacijo duševnih težav; za pozitivno in zdravo staranje ipd.) ter opolnomočenje delodajalcev za izvajanje promocije duševnega zdravja na delovnem mestu ob podpori praktičnih orodij (baze znanja, usposabljanja ipd.).

Pogosto se med domačimi in tujimi dobrimi praksami na področju duševnega zdravja zaposlenih pojavlja tudi ukrep svetovanj za zaposlene, ki jih tuja podjetja zaposlenim običajno nudijo v okviru standardiziranega programa Employee Assistance Program (EAP), slovenska podjetja pa ukrep izvajajo vsako po svoje - nekateri zaposlenim nudijo svetovanja v podjetju, drugi jih napotujejo k zunanjim strokovnjakom, nekateri omogočajo svetovanja zaposlenim vse dni v letu, drugi le v omejenem času.

Tako tuje kot domače dobre prakse kažejo, da je velikokrat osnova za načrtovanje ukrepov analiza stanja (organizacijska klima, zdravstveno stanje zaposlenih ipd.), s čimer dosežemo, da so ukrepi prilagojeni potrebam zaposlenih.

V slovenskih podjetjih potreba po bolj sistematičnem pristopu

Slovenska podjetja ne zaostajajo veliko za tujimi, saj so si ukrepi podobni, a večina pregledanih dobrih praks se izvaja v večjih slovenskih podjetjih, ki

imajo pogosto na voljo več virov (finančnih, kadrovskih ipd.) kot manjša, kar jim omogoča, da zakonsko določene ukrepe na področju varovanja zdravja zaposlenih nadgradijo. A tudi med dobrimi praksami v večjih slovenskih podjetjih je v primerjavi s tujimi moč opaziti, da ukrepi med seboj pogosto niso povezani, so omejeni le na določeno področje in le posredno obravnavajo duševno zdravje zaposlenih ipd. Naraščajoči odstotek delovno aktivne populacije, ki se sooča s težavami v duševnem zdravju, kaže na potrebo po bolj celostno in sistematično zasnovanih ukrepih, ki proaktivno naslavljajo področje duševnega zdravja zaposlenih. Po vzoru tujih dobrih praks bi bile zato tudi v Sloveniji dobrodošle nacionalne kampanje za osveščanje in opolnomočenje delodajalcev (predvsem iz mikro, malih in srednje velikih podjetij) na področju ohranjanja in krepitev duševnega zdravja zaposlenih ter obvladovanja PSDT ter celostno zasnovani programi za delodajalce s tega področja, kakršni bo tudi Program PSDT, ki bo razvit v okviru projekta NAPREJ.

Projekt NAPREJ – Zdravo in aktivno v prihodnost!

Nosilec projekta NAPREJ je Fundacija za izboljšanje zaposlitvenih možnosti PRIZMA, ustanova. V projektu sodelujejo različni izvajalci, med drugim tudi konzorcij Štajerske gospodarske zbornice in Gospodarske zbornice Slovenije kot izvajalec promocijskih aktivnosti med delodajalci in strokovno javnostjo.

Vabljeni k obisku spletne strani projekta www.naprej.eu, na kateri so med drugimi objavljene informacije o strokovnih dogodkih za delodajalce in managerje, ki bodo organizirani v okviru projekta, in strokovna gradiva za delodajalce s področja ohranjanja in krepitev duševnega zdravja zaposlenih.

S svetovalno podporo o izobraževalnih možnostih do novega znanja

Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza skupaj s partnerskima organizacijama Ljudsko univerzo Slovenska Bistrica in Zavodom Antona Martina Slomška izvaja svetovanje o možnostih izobraževanja in učenja odraslih. Izobraževalno svetovanje je namenjeno zaposlenim, praviloma z največ srednjo poklicno šolo, ki potrebujejo dodatna usposabljanja, kvalifikacije ali prekvalifikacije zaradi potreb na trgu dela.

Svetovanje je brezplačno. Izvedemo ga lahko v prostorih delodajalca ali na naslovu Andragoškega zavoda Maribor na Maistrovi ulici 5 v Mariboru. V sklopu svetovanja lahko pomagamo službam za razvoj zaposlenih pri analizi potreb po izobraževanju in razvoju kariere, pri izdelavi načrtov izobraževanja zaposlenih ipd. Izvedemo lahko tudi postopek ugotavljanja in vrednotenja neformalno pridobljenega znanja, ki lahko vključuje tudi testiranje jezikovnega in/ali računalniškega znanja zaposlenih in vodi do pisnega mnenja o ugotovljenih znanjih, spretnostih in kompetencah.

Nova znanja za zaposlene – brezplačno

Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza v sklopu projekta pridobivanja temeljnih in poklicnih kompetenc v letu 2018 načrtuje brezplačne računalniške tečaje (predvsem iz temeljnih informacijskih znanj), tečaje slovenščine (na začetni in nadaljevalni stopnji), jezikovne tečaje in treninge socialnih veščin. Programi so namenjeni zaposlenim, predvsem starejšim od 45 let z zaključeno 4-letno srednjo šolo. Poleg že omenjenih partnerjev projekta na področju svetovanja sodeluje v projektu kompetenc tudi Fundacija za izboljšanje zaposlitvenih možnosti Prizma, ustanova.

Programi temeljnih in poklicnih kompetenc predstavljajo nadgradnjo uvodnega svetovanja. Tudi programi kompetenc so za posameznike in podjetja brezplačni, saj naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Tim Andragoškega zavoda Maribor – Ljudske univerze

Dodatne informacije:
 Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza, 02 234 11 11, info@azm-lu.si

Spletna stran: <http://www.azm-lu.si/svetovalno-sredisce-maribor/427-svetovanje-2016-2022>

<http://www.azm-lu.si/projekti/419-kompetence-2016-2019>

Podravska regija in podravska podjetja so vaš najboljši poslovni partner

Štajerska gospodarska zbornica je tik pred izidom kataloga in objavo spletnega portala, ki predstavljata gospodarsko okolje podravske regije. Obsežen projekt, ki smo ga zagnali v preteklem letu, bo v kratkem ugledal luč sveta in stopil na pot izpolnjevanja svojega potenciala, to je promocije gospodarstva v Podravju ter ustvarjanja novih možnosti in priložnosti za njegov nadaljnji razvoj.

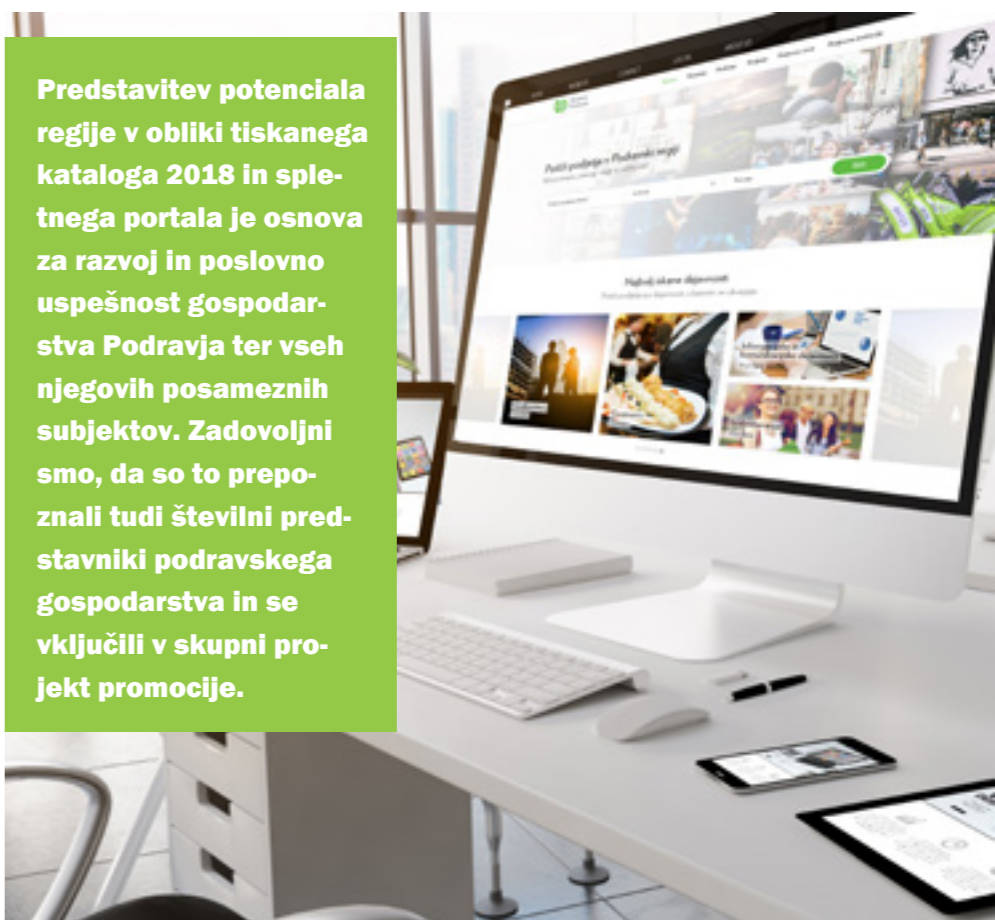
● dialog@dialogco.eu

Predstavljamo potencial Podravja

V tiskanem katalogu in na spletnem portalu www.business-podravje.eu predstavljamo potencial Slovenije ter še posebej Podravja, ki je del največje slovenske regije, Štajerske. Potencial regije izražamo skozi številke in primerjalne podatke. Prikazujemo potencial podravskih gospodarskih panog, tudi tukaj s pomočjo številčnih podatkov o posameznih panogah. Še bolj pomembno pa je, da predstavljamo potencial podjetij znotraj gospodarskih panog, njihove izdelke in storitve, njihove prednosti, uspehe in vizije razvoja ter ključne kontaktne podatke. Predstavljamo tudi zmogljivosti poslovnih con v podravskih občinah ter dejavnosti podpornih institucij, ki delujejo v regiji.

Podravje na zemljevidu globalnega gospodarstva

Za skupni nastop smo se odločili, saj verjamemo v moč sodelovanja in doseganja njegovih sinergijskih učinkov, ki so za nadaljnji uspešni razvoj Podravja izjemnega pomena. S tiskanim katalogom 2018 in s spletnim portalom smo vzpostavili dobro osnovo, da si Podravje izbori svoje mesto, ki

Predstavitve potenciala regije v obliki tiskanega kataloga 2018 in spletnega portala je osnova za razvoj in poslovno uspešnost gospodarstva Podravja ter vseh njegovih posameznih subjektov. Zadovoljni smo, da so to prepoznali tudi številni predstavniki podravskega gospodarstva in se vključili v skupni projekt promocije.

mu pripada tako znotraj slovenskega kot mednarodnega gospodarskega okolja. Umestitev Podravja na zemljevid globalnega gospodarstva je pomemben korak, ki pa ni zgolj v funkciji regije kot celote, ampak v funkciji vsakega posameznega podjetja, poslovne cone ali podperne

institucije. Vseh, ki se zavedajo, da je pomembno biti viden. Katalog in portal bomo gospodarski subjekti Podravja uporabljali pri svojem delu in z njima našim obstoječim in potencialnim novim poslovnim partnerjem povedali več o poslovnem okolju, iz katerega prihajamo, in o naši vlogi v njem.

SPOT – Slovenska poslovna točka

V okviru podpornih storitev države za poslovne subjekte se uvaja nov nacionalni sistem SPOT, Slovenska poslovna točka. Gre za vladni razvojni strateški projekt, ki ga bodo v okviru štirih ravni izvajali Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za javno upravo in SPIRIT Slovenija, javna agencija.

SPOT – celovit sistem brezplačnih podpornih storitev države za poslovne subjekte

Cilj sistema SPOT je vzpostavitev celovitega sistema brezplačnih podpornih storitev države za poslovne subjekte pod enotno znamko. Pod okrilje Slovenske poslovne točke med drugim prehaja tudi dosedanji sistem VEM (točke VEM in portal e-VEM).

Sistem SPOT, Slovenska poslovna točka, ponuja poslovnim subjektom, podjetnikom in potencialnim podjetnikom nove in izboljšane:

- elektronske storitve za hitro in enostavno poslovanje z državo (portal SPOT – spot.gov.si)
- registracije podjetij in druge elektronske postopke preko portala SPOT s pomočjo svetovalca (SPOT Registracija)
- storitve podjetniškega svetovanja, informiranja, usposabljanja in regionalnega povezovanja – nabor storitev, ki so podjetnikom v pomoč pri dvigu konkurenčnosti na trgu (SPOT Svetovanje)
- storitve s področja internacionalizacije in tujih investicij za izvoznike in investitorje (SPOT Global).

SPOT Svetovanje Podravje

Namen sistema je podpora in pomoč potencialnim podjetnikom ter mikro, malim in srednje velikim podjetjem (v nadaljevanju MSP) v skladu z Zakonom o podpornem okolju za podjetništvo, ki se srečujejo s podjetniškimi izzivi na celotnem območju Republike Slovenije, ter izboljšanje podjetniške kulture.

Aktivnosti SPOT Svetovanje Podravje:

- informiranje o podjetniških vsebinah v regiji,
- svetovanje za potencialne podjetnike in MSP,
- povezovanje regionalnega podpornega okolja, usposabljanja in delavnice za potencialne podjetnike in MSP,
- izmenjava dobrih praks in odpiranje poslovnih priložnosti,
- sooblikovanje podpornega okolja za poslovne subjekte.

Nove priložnosti za razvoj Podravja

Katalog in spletni portal sta dvojezična, v slovenskem in angleškem jeziku. S tem omogočata tako na regijskem, nacionalnem kot mednarodnem nivoju prepoznavnost in promocijo Podravja ter vseh njegovih gospodarskih subjektov. Predstavitve gospodarskega okolja Podravja bomo uporabljali na Štajerski gospodarski zbornici, na dogodkih in srečanjih, ki jih organiziramo in na katere smo povabljeni. Poskrbeli bomo, da bodo s predstavitvijo Podravja seznanjeni naši poslovni partnerji doma in v tujini. Poskrbeli bomo, da ga bodo uporabljale vse tiste institucije, ki Slovenijo promovirajo in ki vzpostavljajo pomembne povezave v tujini, kot so Gospodarska zbornica Slovenije, Ministrstvo za zunanje zadeve, naša veleposlaništva po svetu, agencija Spirit in drugi. S katalogom in spletnim portalom smo pridobili vsi. Pridobili smo novo orodje za odpiranje novih priložnosti v smeri zelenih ciljev razvoja za danes in za jutri.

Če vas ni zraven, vas ni

Katalog za leto 2018 je v tisku, zato je zbiranje sodelujočih že zaključeno. V prihodnjih letih načrtujemo izid podobnih publikacij, kjer boste lahko sodelovali tudi vsi, ki ste letošnjo priložnost zamudili. Vedno pa se je mogoče vključiti, postati viden in izpostaviti svoje mesto na zemljevidu gospodarstva Podravja tako, da se predstavite na spletnem portalu Business Podravje (www.business-podravje.eu). Poleg predstavitve vaših podjetij spletni portal omogoča oglaševanje in druge oblike promocije. Projekt je zastavljen dinamično, saj so v gospodarstvu le spremembe edina stalnica, vedno smo odprti za vsa nova sodelovanja in vaše pobude.

DODATNE INFORMACIJE:

Agencija DialogCo
Vera Kozmik Vodušek
E: dialog@dialogco.eu
T: 041 641 866
www.dialogco.eu

Štajerska gospodarska zbornica
Mag. Aleksandra Podgornik, direktorica
E: aleksandra.podgornik@stajerskagz.si
T: 02 220 87 00
www.stajerskagz.si

Aktivnosti SPOT Svetovanje Podravje se izvajajo na sedežu SPOT Podravje v prostorih Mariborske razvojne agencije, Pobreška cesta 20, Maribor ter na lokacijah sodelujočih partnerjev konzorcija. Dosegljivi smo na tel. št. 02 333 13 85 ter na elektronskem naslovu spot.podravje@mra.si. Uradne ure: ponedeljek, torek in petek: 8.00 – 14.00, sreda: 12.00 – 17.00

ING.KLAN zmagal na mednarodnem natečaju izumov v Zagrebu

Svetovna organizacija IFIA za napredek novosti v svetu organizira mednarodne natečaje, s čimer vzpodbuja inoviranje in izumljanje vseh generacij za ravnotežni razvoj človeka in napredek svetovne družbe. Na te natečaje je že vrsto let povabljen tudi mednarodni inovator Ivan Stanislav Klaneček iz družinske družbe ING.KLAN, d. o. o. In ne samo da je povabljen, na njih dosega vrhunske uspehe.

Na mednarodnih natečajih sodeluje veliko tekmovalcev, na zadnjem srečanju jih je bilo 450. Prihajajo z vseh koncev sveta, od Avstralije do Kavkaza. Najštevilčnejša je udeležba iz držav azijskih tigrov in Kitajske, kjer imajo že v osnovnih in srednjih šolah ter seveda tudi na univerzah tudi predmet inovacije. V segmentu tehnike in tehnologije je mednarodni inovator Ivan Stanislav Klaneček na 78 mednarodnih natečajih, ki se jih je udeležil, prejel 64 nagrad, med temi je kar 28-krat dosegel prvo mesto z zlato nagrado ali kristalnim umetniškim delom.

ING.KLAN®, d. o. o., je lastnik 62 licenčnih slovenskih in evropskih inovacij. Mega tehnološki izum inženirjev ING.KLAN® inženiringa je tehnično-tehnološki sistem stabilizacije in hidroizolacije zgradb v terenu z visoko podtalnico, ki je bil ocenjen z 2. nagrado na svetovnem natečaju v Pittsburghu v ZDA.

Na zadnjem natečaju v Zagrebu je bil družbi ING.KLAN oziroma njihovemu izumitelju dodeljen razstveni prostor tik ob kitajskem, nasproti so bili Indijci ter Kazahstanci, kar je spetlo lepa poznanstva. Natečajne nagrade so potencial za nadaljnji razvoj novih racionalnejših rešitev na vseh področjih.

GEA: nova linija bio olj

Tovarna olja Gea, d. d., iz Slovenske Bistrice je ena najstarejših oljarn v Sloveniji, delovati je začela davnega leta 1904. Danes je vodilna oljarna in edina rafinerija jedilnih rastlinskih olj v Sloveniji.

Tovarna olja GEA proizvaja in trži izdelke pod uveljavljenimi in uspešnimi blagovnimi znamkami GEA, GEA BIO, ZVEZDA, CEKIN in SONČNI CVET. Nosilni proizvodi so rastlinska olja, majoneze, solate, omake, ocvrta čebula in krmne komponente.

Na domačem trgu ima podjetje visok tržni delež, vse večji izziv pa so poleg balkanskih trgov tudi trgi po Evropi in v Aziji, kamor se GEA s svojimi prodajnimi aktivnostmi intenzivno usmerja v zadnjem desetletju.

V svoji zakladnici olj imajo izredno bogat izbor rastlinskih olj, za katere skrbno izbirajo surovine v skladu s strogo postavljenimi merili kakovosti.

Poslovanje podjetja vodijo s poudarkom na visokokakovostnih in zdravju prijaznih izdelkih, ki jih razvijajo v skladu s sodobnimi kulinaricnimi trendi in zahtevami sodobnega potrošnika.

V letu 2017 so tako na trg lansirali GEA BIO linijo olj, ki vključuje sedem izdelkov:

- GEA BIO ekstra deviško oljčno olje,
- GEA BIO sončnično olje,
- GEA BIO olje črne kumine,
- GEA BIO laneno olje,
- GEA BIO konopljinno olje,
- GEA BIO kokosovo olje hladno stiskano in
- GEA BIO kokosovo olje rafinirano.

Celotna linija GEA BIO olj ima moderno celotno grafično podobo, s katero poudarjajo vrhunsko kakovost, varnost izdelkov

in zavezanost naravi. GEA BIO olja so odličnega, polnega okusa in ne vsebujejo gensko spremenjenih organizmov. Proizvedena so iz

najkakovostnejših, ekološko pridelanih plodov in semen, kar dokazuje pridobljeni eko certifikat SI-EKO-003.

Brezplačno svetovanje za člane ŠGZ

Članom ŠGZ nudimo brezplačna svetovanja v okviru storitve INFOPIKA. Vprašanja, ki se nanašajo na področja, ki jih v okviru Infopike že pokrivamo, posredujete na info@stajerskagz.si (začeva: Infopika) ali pokličite na telefon 02 220 87 00 med 8. in 15. uro. Strokovnjaki in strokovnjakinje INFOPIKE ŠGZ bodo v najkrajšem možnem času odgovorili na vaša vprašanja. Storitve brezplačnega svetovanja Infopike je namenjena izključno članom ŠGZ.

Pridobili smo novo svetovalko za področje delovnopравниh svetovanja: mag. Heleno Polič Kosi in svetovalca za področje gibanja, prehrane in sproščanja: Tomaža Pivca.

SVETOVALCI IN SVETOVALKE INFOPIKE

DAVKI IN FINANCE	
Svetovalno podjetje	Davčna hiša ALFA OMEGA, d. o. o.
Svetujeta	Vesna Krebs
Nevenka Karba	
Predmet svetovanja	Davek od dohodkov pravnih oseb, davek na dodano vrednost, statusno preoblikovanje družbe, dohodnina za rezidente in nerezidente, računovodsko poslovanje
Svetovalno podjetje	Fininvest, d. o. o.
Svetuje	Romana Mernik
Predmet svetovanja	Davek na dodano vrednost, davek od dohodka pravnih oseb, dohodnina, računovodstvo in knjigovodstvo, zakonodajne obveznosti, razlage posameznih določb zakonov in z njimi povezanih podzakonskih aktov, uporaba v praksi
DAVKI, FINANCE, POSLOVNO IN PODJETNIŠKO SVETOVANJE	
Svetovalno podjetje	Ultra, d. o. o.
Svetuje	Mag. Brigita Osojnik
Predmet svetovanja	Davčno svetovanje (davek na dodano vrednost, obračun plač in drugih izplačil), računovodsko poslovanje (računovodski izkazi poslovanja, davčni obračuni, obračun osnovnih sredstev ipd.), finančno poslovanje, poslovno in podjetniško svetovanje
DELOVNOPRAVNO PODROČJE	
Svetovalno podjetje	Odvetniška pisarna Godič&Selaković, o. p., d. o. o.
Svetuje	Dušan Selaković
Predmet svetovanja	Gospodarskopravno področje, npr. svetovanje in zastopanje v gospodarskih poslih, pravnih, pri odškodninski odgovornosti; delovnopravna zakonodaja, npr. delovna razmerja, postopki mirnega reševanja sporov; izvršilno področje; kazenskopravno področje in obligacijskopravno področje
Svetovalno podjetje	Odvetniška pisarna Helena Polič Kosi
Svetuje	Mag. Helena Polič Kosi
Predmet svetovanja	Svetovanje v zvezi z delovnimi razmerji – sklenitev pogodbe o zaposlitvi, izvrševanje pravic in obveznosti iz delovnega razmerja, prenehanje pogodbe o zaposlitvi, uveljavljanje in varstvo pravic, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja
Svetovalno podjetje	Pravno svetovanje Rolanda Fomezzi, s. p.
Svetuje	Rolanda Fomezzi
Predmet svetovanja	Razlaga zakonodaje, pogodbe o zaposlitvi, obveznosti in odgovornosti iz delovnih razmerij, uporaba in veljavnost kolektivnih pogodb za gospodarske dejavnosti, postopki reševanja sporov pred delovnim sodiščem in postopki mirnega reševanja sporov Davek od dohodkov pravnih oseb, davek na dodano vrednost, statusno preoblikovanje družbe, dohodnina za rezidente in nerezidente, računovodsko poslovanje
Svetovalno podjetje	Kadring, d.o.o.
Svetujeta	Rebeka Tramšak , Metka Lešnik

DELOVNOPRAVNO PODROČJE	
Predmet svetovanja	Davek na dodano vrednost, davek od dohodka pravnih oseb, dohodnina, računovodstvo in knjigovodstvo, zakonodajne obveznosti, razlage posameznih določb zakonov in z njimi povezanih podzakonskih aktov, uporaba v praksi
Predmet svetovanja	Pregled dokumentacije, opis dejanskega stanja na področju delovnega prava v podjetju in svetovanje v zvezi z zakonitostjo
PRAVNO PODROČJE	
Svetovalno podjetje	Odvetniška pisarna Gorjup
Svetuje	Vesna Gorjup Zupančič
Predmet svetovanja	Svetovanje o oblikah gospodarskih družb, preoblikovanju podjetja, stečaju in likvidaciji, notranji organizaciji podjetij, pogodbah pri sklepanju poslov, veljavni zakonodaji, oblikah reševanju sporov
NEPOVRATNA SREDSTVA, RAZPISI, DOKUMENTACIJA	
Svetovalno podjetje	Tiko Pro, d. o. o.
Svetuje	Kristina Kočet
Predmet svetovanja	Svetovanje podjetnikom pri izbiri primernih razpisov, pomoč pri prilagoditvi projekta razpisnim pogojem, osnovno svetovanje pri izpolnjevanju zahtevanih prilog in dokumentov glede na razpisne pogoje, upravljeni stroški, obveščanje o odprtih aktualnih razpisih
INOVACIJE, ZNANJE, INTELEKTUALNI KAPITAL	
Svetovalno podjetje	ISN, d. o. o.
Svetuje	Dr. Marjan Leber
Predmet svetovanja	Ugotavljanje inovacijskih kompetenc in potencialov v organizaciji, določanje inovacijskih moči podjetja, vloga in analiza menedžmenta znanja pri razvoju novih izdelkov ali storitev; spodbujanje inovacijske dejavnosti in ustvarjalnosti zaposlenih
VARNOST PRI DELU	
Svetovalno podjetje	Kadring, d. o. o.
Svetujeta	Dejan Klančnik, Željka Kutija
Predmet svetovanja	Osnovno svetovanje o ureditvi področja varnosti in zdravja pri delu skladno z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu, osnovno svetovanje o uvedbi standarda OHSAS
ODNOSI Z JAVNOSTMI	
Svetovalno podjetje	Kadring, d. o. o.
Svetujeta	Nina Juhart Potočnik, Urška Kukovič Rajšp
Predmet svetovanja	Osnovno svetovanje pri pripravi odgovorov na novinarska vprašanja, osnovno svetovanje ob objavi nepačnih ali neresničnih informacij v medijih
ODNOSI Z JAVNOSTMI, MARKETING, OBLIKOVANJE	
Svetovalno podjetje	DialogCo, d. o. o.
Svetuje	Vera Kozmik Vodušek
Predmet svetovanja	Komunikacija s strateškimi javnostmi, npr. mediji, notranja javnost, izdelava medijskih sporočil; priprava in upravljanje dogodkov, pisanje prispevkov, nastopi na sejmih in trženjska komunikacija, oblikovanje, celostna grafična podoba, oglaševanje.
GIBANJE, PREHRANA, SPROŠČANJE	
Svetovalno podjetje	T-FIT, Tomaž Pivec, s. p.
Svetuje	Tomaž Pivec
Predmet svetovanja	Svetovanje s področja gibanja, prehrane in sproščanja kot treh glavnih temeljev na poti do zdravega in srečnega življenja. Svetovanje managerjem, kako s pomočjo meditacije in tehnik umirjanja uma kontrolirati misli in ostati miren v stresnih situacijah. Orodja in programi v zvezi s promocijo zdravja na delovnem mestu za podjetja

KOLEKTIVNA ZDRAVSTVENA POLICA

HITRA POT ZAPOSLENIH
DO SPECIALISTA,
OPERACIJE ALI
DRUGEGA MNENJA.

Kolektivna zdravstvena polica je zdravstveno zavarovanje, namenjeno zaposlenim v podjetju, ki nudi kritje stroškov samoplačniških zdravstvenih storitev, in sicer:

- ✓ **specialističnih zdravstvenih storitev,**
- ✓ **operativnih posegov ter**
- ✓ **pridobitev drugega mnenja.**

Zavarovanje vključuje tudi brezplačno asistenco zavarovalnice za lažji dostop do storitev.

www.vzajemna.si ☎ 080 20 60

VZAJEMNA
zdravstvena zavarovalnica